

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Ներքին Հակասութիւններու ժամանակը Չէ Այժմ

Նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան յայտարարեց, որ Արցախի մէջ ներքաղաքական ճգնաժամ չկայ ու կարելի չէ նման բան թոյլ տալ, քանի որ կայ յստակ գիտակցում, որ մեր հիմնական օրակարգը ծագած հրատապ խնդիրները յաղթահարելն է ու Արցախը այս իրավիճակէն դուրս բերելը: Հակառակ ասոր, Հայաստանեան լրատուամիջոցները ողողուած են Արցախի մէջ ներքին հակասութիւններու մասին տեղեկութիւններով, յատկապէս երբ պաշտօնանկ եղաւ Արցախի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Վիդալի Բալասանեանը, որ կը նկատուէր ամենէն ազդեցիկ դէմքերէն մին եւ իր վրայ վերցուցած էր Ատրպէյճանի հետ որոշ շփումներ հաստատելու գործը՝ Ռուս խաղաղապահներու միջնորդութեամբ:

Բալասանեանի հեռացումէն ետք լուրեր տարածուեցան Արցախի պետական նախարար Ռուբէն Վարդանեանի մօտալուտ հրաժարականի մասին: Վարդանեան հերքեց այդ լուրերը, հակառակ որ, այդ մասին տեղեկութիւններ տարածողները եղան Հայաստանի մէջ իրեն մօտիկ լրատուամիջոցները: Ռուսաստանաքննարկ մեծահարուստ Ռուբէն վարդանեան մի քանի ամիս առաջ յայտարարեց որ, որոշած է հաստատուիլ Արցախ եւ նպաստել անոր զարգացման: Սակայն շատ չանցած ան նշանակուեցաւ պետական նախարարի պաշտօնին, որ համազօր է վարչապետի պաշտօնին: Այս նշանակումէն յետոյ բազմաթիւ վարկածներ տարածուեցան Վարդանեանի շուրջ: Ոմանց կարծիքով ան Մոսկուայի կողմէ յատուկ ուղարկուած է Ռուսաստանի շահերը պաշտպանելու համար: Մէկ այլ վարկածի համաձայն Վարդանեան Արցախ եկած է հոնկէ անցնելու համար Հայաստան եւ ստանձնելու վարչապետի պաշտօնը, մանաւանդ որ, ան սկսած էր հովանաւորել նորաստեղծ Ապրելու երկիր կուսակցութիւնը, որ վերջերս կայացած տեղական ընտրութիւններուն բաւական լաւ արդիւնքներ ձեռք ձգեց: Տեղեկութիւններ կան նաեւ որ, Վարդանեան կը պատրաստուի գնել յայտնի լրագրող Արա Աբրահամեանին պատկանող «Առաւօտ» օրաթերթը: Վերահամեան հաստատեց որ, Վարդանեանի հետ կան խօսակցութիւններ թերթի վաճառքի շուրջ, սակայն տակաւին վերջնական որոշում չկայ:

Պետական նախարար նշա-
Ծար.ը էջ 6

Եւրոմիութիւնը Ստադիր Է Մէկ Ամիսէն Դիտորդական Նոր Առաքելութիւն Ուղարկել Հայաստան՝ Առնուազն Երկու Տարիով

Եւրոմիութեան դիտորդները իրենց նախորդ առաքելութեան ընթացքին

Եւրոմիութիւնը մտադիր է մէկ ամիսէն դիտորդական նոր առաքելութիւն ուղարկել Հայաստան, այս անգամ ոչ թէ երկու ամիսով, այլ՝ առնուազն երկու տարիով:

Ինչպէս կը հաղորդեն «Ազատութեան» աղբիւրները, դեռ անցեալ շաբաթ այս նախագիծը ընդունուած է Եւրոպական Խորհուրդի Քաղաքական ու Անվտանգութեան Յանձնաժողովին, Յունուարի 16-ին ալ հաստատուած է դիտորդական առաքելութիւններով զբաղող հիմնական կառուցչին մէջ՝

ձգնաժամերու կառավարման Քաղաքացիական Հարցերու Յանձնախումբին մէջ: Ընդ որում, ի տարբերութիւն անցեալ Հոկտեմբերին ուղարկուած քառասուն հօգինոց խումբին, որ տեղակայուած էր հայ-ատրպէյճանական սահմանին, այս անգամ Եւրոպացի դիտորդները պարեկութիւն պիտի ընեն Հայաստանի ամբողջ տարածքին: Նախորդ առաքելութեան նման, այս անգամ ալ անոնք անգէն պիտի ըլլան:

Ծար.ը էջ 5

ՄԻԵԴ-ը Մերժած Է Ատրպէյճանի Բոլոր Պահանջները

Մարդու իրաւունքներու Եւրոպական Դատարանը հրատապ ծանուցում ուղարկած է Եւրոպայի Խորհուրդի Նախարարներու Կոմիտէին Լաչինի միջանցքը ապաշրջանակելու մասին իր՝ 2022 թուականի Դեկտեմբեր 21-ի որոշման կատարումը Ատրպէյճանի կողմէ վերահսկելու նպատակով: Այս մասին յայտնած են Միջազգային իրաւական հարցերով ՀՀ ներկայացուցչի գրասենեակէն:

Միջազգային իրաւական հարցերով ՀՀ ներկայացուցչի գրասենեակէն յիշեցուցած են, որ 2022 թուականի Դեկտեմբեր 22-ին Ատրպէյճանը դիմած էր Եւրոպական Դատարան՝ պահանջելով վերացնել միջանկեալ միջոց կիրառելու որոշումը: Միաժամանակ Ատրպէյճանը պահանջած էր միջանկեալ միջոցներ կիրառել Հայաստանի դէմ, այն է՝ «ձեռնարկել իր իրաւասութեանէն բխող բոլոր միջոցները ուղղուած ռուս խաղապահներու ժամանակաւոր տեղակայման վայրին մէջ գտնուող Ատրպէյճանի տարածքին մէջ բժշկական անյետաձգելի օգնութեան կարիք ունեցող մարդոց համարժէք բուժման եւ խուսափիլ այս ուղղութեամբ

որեւէ խոչընդոտ ստեղծելէ»: Ի պատասխան Միջազգային իրաւական հարցերով ներկայացուցչին գրասենեակը 2022 թուականի Դեկտեմբերին եւ 2023 թուականի Յունուարին Եւրոպական Դատարան ուղարկած է պարբերաբար թարմացուող տեղեկութիւն Լաչինի միջանցքին շուրջ ստեղծուած Լեռնային Ղարաբաղի մէջ տիրող մարդասիրական ծանր վիճակի մասին: Միաժամանակ Միջազգային իրաւական հարցերով ներկայացուցչին գրասենեակը Եւրոպական Դատարանին պահանջած էր անյապաղ ծանուցում ուղարկել Եւրոպայի Խորհուրդի Նախարարներու Կոմիտէին Ատրպէյճանի կողմէ Եւրոպական Դատարանի 2022 թուականի Դեկտեմբեր 21-ի որոշումը չկատարելու վերաբերեալ:

Եւրոպական Դատարանը, հաշուի առնելով կողմերուն ներկայացուցած փաստարկները, մերժած է Ատրպէյճանի պահանջներն ամբողջութեամբ՝ 2022 թուականի Դեկտեմբեր 21-ի որոշումը թողելով ուժի մէջ: Եւրոպական Դատարանը մերժած է նաեւ Հայաստանի դէմ միջանկեալ միջոց կիրառելու մասին Ատրպէյճանի պահանջը:

Արցախի Մէջ Ներքաղաքական ճգնաժամ Չկայ՝ Ըսաւ Արայիկ Յարութիւնեան

Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Արայիկ Յարութիւնեան Ազգային ժողովին մէջ հանդիպած է պատգամաւորներուն հետ: Այս մասին յայտնած են Արցախի Հանրապետութեան նախագահի աշխատակազմի տեղեկատուութեան գլխաւոր վարչութիւնէն:

Երկրին ղեկավարը խօսած է
Ծար.ը էջ 6

Համաշխարհային Դրամատունը Տարածաշրջանի Ամենաբարձր Տնտեսական Աճը Կանխատեսած Է Հայաստանի Համար

Համաշխարհային Դրամատունը Եւրոպայի եւ Կեդրոնական Ասիոյ երկիրներու շարքին 2022-ի արդիւնքով ամենաբարձր տնտեսական աճը կանխատեսած է Հայաստանի համար՝ 10.8 տոկոս:

Այս մասին տեղեկութիւնը տարածուած է Համաշխարհային Դրամատան հրատարակած «Համաշխարհային Տնտեսական Հեռանկարներ (Յունուար, 2023)» զեկույցով:

Ինչ կը վերաբերի տարածաշրջանի երկիրներուն, ապա 2022-ի համար Ատրպէյճանի տնտեսական աճը գնահատուած է 4.2 տոկոս, Վրաստանինը՝ 10 տոկոս, իսկ Թուրքիայինը՝ 4.7 տոկոս:

Համաշխարհային Դրամատան կանխատեսմամբ՝ 2023-ին Հայաստանի ՀՆԱ-ի աճը պիտի կազմէ 4,1 տոկոս, իսկ 2024-ին՝ 4,8 տոկոս: ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Յունուար 10-ի իր ասուլիսին հաւանական համարած էր, որ 2022-ի ՀՆԱ աճը պիտի ըլլայ 12,5-13 տոկոսին մօտ: Իսկ 2023 թուականին համար 7 տոկոս տնտեսական աճ նախատեսուած է:

ԼՈՒՐԵՐ

Արտահանման Ամենամեծ Ծաւալները Ուղղուած Են Ռուսիա, ԱՄԷ Եւ Չինաստան

Հայաստանէն արտահանուած նախորդ տարուան 11 ամսուան մէջ աճած է 75.2 տոկոսով, աճ նկատուած է արտահանուող գրեթէ բոլոր ապրանքատեսակներուն մէջ, որոշ երկիրներ արտահանուած աճած է անգամներով, օրինակ՝ դէպի Կիւպրոս արտահանուածը 2022-ի Յունուար-Նոյեմբերին աւելցած է աւելի քան 211 անգամ: Այս մասին կը վկայեն ՀՀ Վիճակագրական կոմիտէի հրատարակած տուեալները:

Այսպիսով Յունուար-Նոյեմբերին ամենաշատը աճած է Կիւպրոս արտահանուածը՝ 211.4 անգամ՝ կազմելով 4 միլիոն 757.6 հազար տոնար, այնուհետեւ դէպի Յունաստան արտահանուածը, այն աճած է 14.1 անգամ՝ կազմելով 1 միլիոն 324.2 հազար տոնար, 7.1 անգամ աճած է դէպի Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ արտահանուածը՝ կազմելով 479 միլիոն 220.5 հազար տոնար: 2.7 անգամ աճած են դէպի Ռուսիա, Պելաուուսիա, Ղրղզստան արտահանման ծաւալները: Էական աճ արձանագրուած է նաեւ դէպի Լիթուանիա, Վրաստան, Իրան, Միացեալ Թագաւորութիւն եւ Քորէա արտահանման ծաւալներուն մէջ:

Այնուամենայնիւ, Յունուար-

Նոյեմբերին ամենամեծ ծաւալի արտահանում եղած է դէպի Ռուսիա՝ 2 միլիառ 68 միլիոն 91 հազար տոնարի, այնուհետեւ դէպի Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ՝ 479 միլիոն 220.5 հազար տոնարի, ապա Չինաստան՝ 329 միլիոն 806.9 հազար տոնարի, ուր սակայն նախորդ տարուան համեմատ արտահանումը նուազած է 8.6 տոկոսով: Ընդհանուր առմամբ՝ ԵԱՏՄ երկիրներ արտահանուած է 2 միլիառ 155 միլիոն 706.2 հազար տոնարի ապրանք, ԱՊՀ այլ երկիրներ՝ 38 միլիոն 318.3 հազար տոնարի, իսկ ԵՄ երկիրներ՝ 717 միլիոն 240.6 հազար տոնարի:

Անցեալ տարուան Յունուար-Նոյեմբերին արտահանման աճ նկատուած է գրեթէ բոլոր ապրանքատեսակներուն մէջ: Արտահանման ծաւալներով առաջատար շարունակած է մնալ հանքահումքային արտադրանքը՝ 929 միլիոն 101.3 հազար տոնարի, այնուհետեւ թանկարժէք եւ կիսաթանկարժէք քարերը, թանկարժէք մետաղները եւ անոնցմէ իրերը՝ 885 միլիոն 319.4 հազար տոնարի, այնուհետեւ մեքենաները, սարքաւորումները եւ մեխանիզմները՝ 61 միլիոն 5,291.2 հազար տոնարի:

Իրաւապահները Մեղադրանք Առաջադրած Են Երկու Դաշնակցականներու Եւ Համակիրներուն

Իրաւապահները մեղադրանք առաջադրած են անցեալ շաբաթ ձերբակալուած երկու դաշնակցականներուն եւ կուսակցութեան համակիրին՝ Արարատի մարզի բնակիչներուն վարչապետի հրաժարականի պահանջով անցեալ տարուայ բողոքի շարժումներուն մասնակցելուն հարկադրելու համար:

Գործը չարուցուած է ամրան լրատուամիջոցներէն մէկուն հրապարակած «ՀՅԴ-ականները կը շարունակեն փողով մարդ բերել» վերնագրով ձայնագրութեան հիման վրայ:

Մեղադրեալներէն կուսակցութեան Արարատի մարզային կառուցի անդամ Գառնիկ Մանուկեանը կալանաւորուած է, կը հաղորդէ Քննչական կոմիտէն: Միւս երկուքը ազատութեան մէջ են:

Ըստ քննիչներուն՝ Մանուկեանը, ինչպէս նաեւ դաշնակցական

Արտաւազը Մարգարեանը, կուսակցութեան համակիր Յունան Մելքոնեանը գումար տուած են, որ արարատցիները ընդդիմութեան շարժումներուն մասնակցին: Թէ որքան գումար տրուած է, իրաւապահները չեն մանրամասներ:

Իրաւապահները նաեւ կը պնդեն, որ խուզարկութիւններու բերումով առգրաւած են «Հայաստան Դաշինք» գրառմամբ 2 թղթապանակ՝ 100-է աւելի թուղթերով, որոնց վրայ ցուցակի տեսքով, մեծամասամբ ձեռագիր գրուած են անուն-ազգանուններ, դիմացը նշուած «առաւել» կամ «նուազ», բացակայ եւ այլ նշումներ, հեռախօսահամարներ, անձնագրի թիւեր ստորագրութիւններով, «բարգաւաճ», «պիտի չնտրեն», «հանուած է», «չգրել», «չզանգել», «մտնել», «չմտնել», ինչպէս նաեւ գումար վերցնելու, չվերցնելու վերաբերեալ նշումներ:

«Ձուարթնոց» Օդակայանին Մէջ Կը Նախատեսուի 350 Միլիոն Տոլարի Ներդրում

«Ձուարթնոց» միջազգային օդակայանի ներկայացուցիչները առաջարկած են մօտակա 5 տարիներու ներդրումային ծրագիր: Ազգային ժողովին մէջ այս մասին յայտնեց ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցումներին նախարարի տեղակալ Արմէն Սիմոնեանը:

«Խօսքը 350 միլիոն տոլարին համարժէք դրամի ներդրման մասին է», նշեց ան:

Նախարարի տեղակալին խօսքով՝ հարցը քննարկուած է Հանրային Ներդրումային կոմիտէին

մէջ, պայմանագրին հետ կապուած որոշակի հարցեր կան, որոնք պէտք է ուսումնասիրուին: «Դրանից յետոյ, կարծում եմ, կառավարութիւնը կը տեղեկացնի ընթացքի մասին», եզրափակեց Սիմոնեան:

Երեւանի Նախկին Քաղաքապետին Ու Հայաստանի Ոստիկանապետին Գոյքի Բռնագանձման Պահանջ Ներկայացուած Է

Երեւանի նախկին քաղաքապետ՝ Տարոն Մարգարեան

Նախկին ոստիկանապետ Վլատիմիր Գասպարեան

Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման գործերով վարչութիւնը պահանջած է դատարանէն բռնագանձել Երեւանի նախկին քաղաքապետ, «Պատիւ Ունեմ» խմբակցութեան պատգամաւոր Տարոն Մարգարեանին եւ անոր հետ փոխկապակցուած վեց անձէ: Հակափտածութեան դատարանը վարոյթ ընդունած է այս հայցադիմումը, կը յայտնեն Դատախազութեան:

Ըստ Դատախազութեան հաղորդագրութեան՝ բռնագանձման ենթակա է Երեւանի մէջ գտնուող վեց բնակելի տուն, մէկ հասարակական նշանակութեան տարածք, Ջերմուկի մէջ գտնուող մէկ ամառանոց, երկու փոխադրութեան միջոց, Երեւանի մէջ գտնուող մէկ անշարժ եւ երեք շարժական գոյքերու միջին շուկայական արժէքներ եւ այլն:

44-ամեայ Մարգարեանը որպէս պատգամաւոր 2021-ին յայտարարագրած է 1 շինութիւն վաճուող մարզին մէջ, 2007 թուականի արտադրութեան «Մերսես» ինքնաշարժ, 44 հազար տոլար, 45.000 եւրօ, 420 հազար ռուպլի, 89 միլիոն դրամ: Նախկին վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանի որդին 23 տարեկանէն զբաղեցուցած է տարբեր պետական պաշտօններ եւ իրաւապահներու ուշադրութեան կեդրոնին յայտնուած է 2018-ի յեղափոխութենէն յետոյ:

Երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանի առաջնորդած Հանրապետական կուսակցութեան Գե-

րագոյն Մարմինի անդամը Երեւանը ղեկավարած է 7 տարի: Յեղափոխութենէն յետոյ անոր մեղադրանք առաջադրեցին պաշտօնէական լիազօրութիւններու չարաշահման համար:

Նախկին ոստիկանապետ Վլատիմիր Գասպարեան, որ 18 տարի բարձր պաշտօններ զբաղեցուցած է, կ'անցնի փտածութեան շարք մը գործերով:

Իրաւապահները Գասպարեաններէն կը պահանջեն պետութեան փոխանցել շուրջ 5 միլիոն տոլարի գոյք ու աւելի քան 425 հազար տոլար: Դատախազութեան զնահատմամբ՝ նախկին բարձրաստիճան պաշտօնեան այս ունեցուածքը ապօրինի ձեռք բերած է: 2018-ի յեղափոխութենէն յետոյ ոստիկանապետի պաշտօնէն ազատուած գորավար-լէյթենանթի ու ընտանիքի անդամներուն հետ դատարանին մէջ իր ունեցուածքին օրինակահանութիւնը պէտք է ապացուցէ նաեւ գոքանչը:

Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման օրէնքը կը գործէ 2020 թուականէն: Դատախազութեան տուեալներով՝ մինչեւ 2022 թուականը կատարած են 356 ուսումնասիրութիւն, 67 գործերով գոյքերն ու եկամուտները արգելանքի տակ դրուած են:

Դատարանին մէջ քննուող 21 դիմումներով Դատախազութիւնը կը պահանջէ պետութեան փոխանցել աւելի քան 100 միլիառ դրամ: Այս գործերով տակաւին ուժի մէջ մտած վճիռ չկայ:

Օդային Գանապարհով Հայաստան Ժամանած Եւ Երկրէն Մեկնածներու Թիւը Աննախադէպ Է

2022 թուականին օդակայաններէն մեկնած եւ ժամանած ուղեւորներուն թիւը աննախադէպ էր, այն կազմած է 3 միլիոն 697 հազար 539 ուղեւոր: Ազգային ժողովի նիստին այս մասին ըսաւ ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցումներին նախարարի տեղակալ Արմէն Սիմոնեանը՝ ներկայացնելով «Օդագնացութեան մասին» օրէնքին մէջ լրացումներ կատարելու մասին նախագիծը:

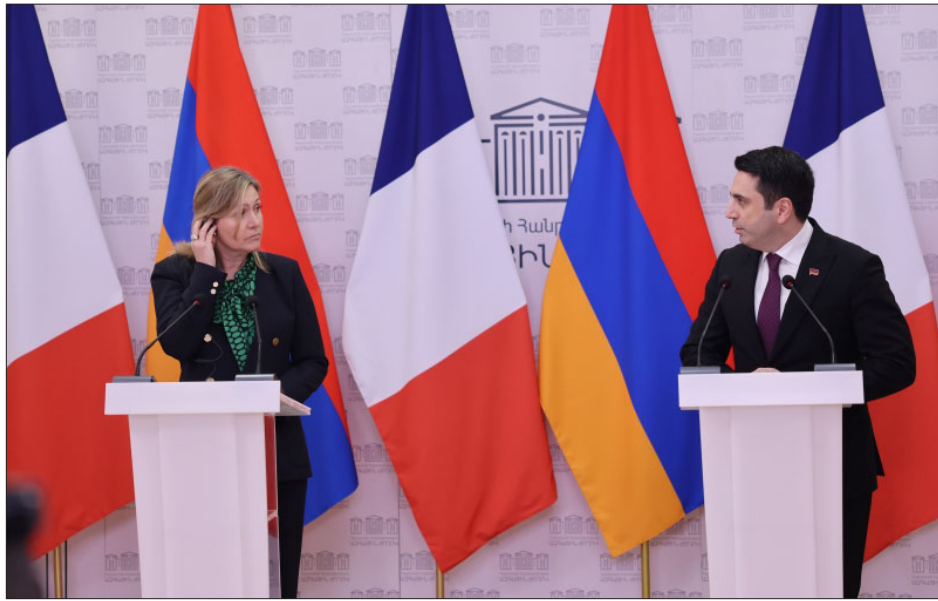
«Ընդհանուր առմամբ, 2022 թուականին օդակայաններից մեկնած եւ ժամանած ուղեւորների թիւը աննախադէպ էր՝ կազմելով 3 միլիոն 697 հազար 539 ուղեւոր, որոնցից Ռուսաստանի օդանավային ընկերութիւններով 1 միլիոն

458 հազար 718 ուղեւոր է տեղափոխուել, Հայաստանում գրանցուած օդանավային ընկերութիւններով՝ 916 հազար 524 ուղեւոր եւ այլ երկրների օդանավային ընկերութիւններով՝ 1,3 միլիոն ուղեւոր», ըսաւ նախարարի տեղակալը:

Ամբողջ ուղեւորահոսքէն առաջին տեղը «FlyOne Armenia» ընկերութիւնն է՝ 458 հազար 500 ուղեւորով, 2-րդ տեղը ռուսական «Azimuth»-ն է, 3-րդը «Aeroflot»-ն է, 4-րդը՝ ռուսական «Red Wings»-ը, 5-րդը՝ «Armenia» ընկերութիւնը, յետոյ՝ «Utair»-ը, «Wizz Air»-ը, «Russian» ընկերութիւնները, «Fly Dubai»-ը ու «Hahn Air»-ը:

ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսան Միշտ Եղած Է Հայաստանի Կողքին Ֆրանսայի Աժ Նախագահի Այցը Երեւան

Ֆրանսայի եւ Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահներու համատեղ ասուլիսը Երեւանի մէջ

Ֆրանսայի Ազգային ժողովի նախագահ Եաէլ Պրատուն-Փիւլեն կը վստահեցուց, որ Ֆրանսան միշտ եղած է Հայաստանի կողքին՝ ամբարապնդելու երկրին ինքնիշխանութիւնն ու անկախութիւնը։ Ֆրանսան կանգնած է եղբայրական երկիրներու կողքին, որոնց տարածքային ամբողջականութիւնը կ'ենթարկուի սպառնալիքներու։ Եաէլ Պրատուն-Փիւլեն այս մասին ըսաւ ՀՀ Ազգային ժողովին մէջ Աժ նախագահին հետ հանդիպումէն յետոյ լրագրողներուն համար իր յայտարարութեան մէջ։

Ֆրանսայի Աժ նախագահը նշեց, որ իրենք պարտաւոր էին ըլլալ Հայաստանի մէջ, քանի որ առկայ են լարուածութիւններ, որոնք կ'աշխուժանան, կը բռնկին եւ խոցելի կը դարձնեն Հայաստանը։ «Եւ մենք՝ Ֆրանսան, պէտք է կանգնած ըլլանք եղբայրական երկիրներու կողքին, որոնց տարածքային ամբողջականութիւնը կ'ենթարկուի սպառնալիքներու, չարձակումներու» ըսաւ Ֆրանսայի Աժ նախագահը։

Անոր խօսքով՝ Սեպտեմբերին

Հայաստանի դէմ ատրպէյճանական սադրանքները աղմուկ բարձրացուցած են Ֆրանսայի մէջ, եւ Աժ-ն արձագանգած է անոր։ Մասնաւորապէս, ընդունուած է բանաձեւ, որ կը պահանջէ Ատրպէյճանի կողմէ Հայաստանի նկատմամբ չարձակումը դադարեցնել եւ Հարաւային Կովկասի մէջ երկարատեւ խաղաղութիւն հաստատել։

«Ինչպէս գիտէք՝ Ֆրանսան միշտ եղած է Հայաստանի կողքին՝ ամբարապնդելու երկրին ինքնիշխանութիւնն ու անկախութիւնը։ Կառավարութեան եւ նախագահի մտնուէլ Մաքրոնի, ընդհանրապէս մեր երկրին զգօնութիւնը ամբողջական է», վստահեցուց ան՝ յաւելելով, որ Ֆրանսան համերաշխ է Հայաստանի հետ։

Ֆրանսան շատ անհանգիստ է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ իրավիճակին առնչութեամբ։ «Մենք մտահոգուած ենք, քանի որ շրջափակումը մարդասիրական այնպիսի իրավիճակ կը ստեղծէ, որ երթալով կը վատթարանայ», նշեց Եաէլ Պրատուն-Փիւլեն։

Ալէն Սիմոնեանը Դիմած Է Միջազգային Գործընկերներուն

ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Ալէն Սիմոնեան Լաչինի ճգնաժամին վերաբերեալ պաշտօնական նամակով դիմած է 30-է աւելի երկիրներու խորհրդարաններու ղեկավարներուն եւ միջազգային խորհրդարանական կազմակերպութիւններու նախագահներուն։ Գրութեան մէջ, մասնաւորապէս, ուշադրութիւն կը հրահրուի արդէն մէկ ամիսէ աւելի Լեռնային Ղարաբաղը Հայաստանին միացնող միակ ճանապարհի՝ Լաչինի միջանցքի շրջափակման հարցին։

Նամակին մէջ կ'ըսուի, որ ռուսական խաղաղապահ զօրախումբի վերահսկողութեան տակ գտնուող Լաչինի միջանցքին արգելափակումը 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի եռակողմ յայտարարութեամբ ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւններու կոպտագոյն խախտում է Ատրպէյճանի կողմէ։

Անդրադառնալով շրջափակման մէջ գտնուող արցախաբնակ 120.000 հայերուն՝ կը նշուի, որ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ մարդասիրական ճգնաժամը օրէ օր կը խորանայ։ «Թերսնուցման վտանգը գնալով աւելի շօշափելի է դառնում։ 41 մանկապարտէզ եւ 20

դպրոց փակ են։ Հազարաւոր երեխաներ գրկուած են կրթութեան իրաւունքից։

Աւելին՝ այս շրջափակումը խոչընդոտում է Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան ազատ տեղաշարժին։ Առնուազն 1.100 խաղաղ բնակիչներ վերջին շաբաթների ընթացքում մնացել են արգելափակուած մայրուղու երկայնքով՝ չկարողանալով վերադառնալ իրենց տները», կ'ըսուի պաշտօնական նամակին մէջ։ Անդրադարձ կը կատարուի նաեւ Հայաստանի մէջ ժամանակաւոր ապաստան ստացած 270 անչափահասներուն, որոնց ծնողները Արցախի մէջ են։

ՀՀ Աժ նախագահը կը տեղեկացնէ, որ Լեռնային Ղարաբաղը կ'ապրի մեկուսացման պայմաններու մէջ՝ ելեկտրականութեան ծայրայեղ պակասով, առանց կեանքի համար կենսական նշանակութիւն ունեցող ծառայութիւններու եւ ապրանքներու հասանելիութեան։ «Այս պաշարումը ոչ այլ ինչ է, քան Ատրպէյճանի կողմէ իրականացուող քաղաքացիական հետեւողական ցաղաքականութեան վառ շարունակութիւն», կ'ըսուի գրութեան մէջ։

ԱՄ Տերակուտականները Նամակ Յղած Են Պետական Քարտուղար Պլինքընին՝ Յորդորելով Օգնել Արցախին

Տերակուտական Պոպ Սեննտես

Տերակուտական ճեք Ռիտ

Լեռնային Ղարաբաղի շրջափակումը աւերիչ հետեւանքներ ունի արդէն իսկ խոցելի տարածաշրջանին համար, որ դեռ կը վերականգնուի 2020 թուականի ատրպէյճանական չարձակման ետեւեւորումներէն։ Չնայած պնդումներուն, որ շրջափակումը կ'իրականացուի «բնապահպաններու» կողմէ, ինչպէս կ'երեւի, վերջնական պատասխանատուութիւնը կը կրէ Ատրպէյճանի մէջ Ալիեւի վարչակարգը։ Աւելին, ռուսական ուժերը, որոնց վստահուած է խաղաղութեան պահպանումը, յստակօրէն ձախողած են իրենց պարտականութիւնները։ Այս մասին ԱՄՆ պետական քարտուղար Էնթոնի Պլինքընին ուղղուած նամակին մէջ գրած են ԱՄՆ Տերակուտականներ Պոպ Սեննտեսը եւ Ճեք Ռիտը։

Նամակին մէջ Տերակուտականները կը ներկայացնեն ՀՀ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան եւ Մարդու իրաւունքներու պաշտպանին հարցազրույցները Լաչինի միջանցքի շրջափակման նպատակներուն եւ հետեւանքներուն մասին։ Կը նշուի, որ Արցախի մէջ կայ անդամութեան պակաս, ինչ որ լուրջ մտահոգութեան առիթ է։

«Միացեալ Նահանգները չի կրնար մէկ կողմ կանգնել, մինչ Ալիեւի վարչակարգը անզգամբար կը սպառնայ Լեռնային Ղարաբաղի քաղաքացիներու կեանքին, եւ պէտք է պատասխանա-

տուութեան ենթարկէ Ատրպէյճանը՝ անդամութեան եւ առաջին անհրաժեշտութեան ապրանքներու հասանելիութենէն քաղաքացիական բնակչութիւնը զրկելու համար», գրուած է նամակին մէջ։

Տերակուտականները նաեւ գոհունակութիւն յայտնած են ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան խօսնակի վերջին յայտարարութիւններուն առնչութեամբ, որոնցով Ատրպէյճանի կառավարութեանը կոչ կը կատարուէր վերականգնելու ազատ տեղաշարժը Լեռնային Ղարաբաղի մէջ։

«Մենք կ'ողջունենք մարդասիրական ճգնաժամ յառաջացնող այս շրջափակման համար Ատրպէյճանի պատասխանատուութեան ճանաչումը, սակայն միեւնոյն ժամանակ Միացեալ Նահանգները պէտք է քայլերու ձեռնարկէ պաշարուած բնակչութեան համար մարդասիրական եւ առաջին անհրաժեշտութեան ապրանքներու ազատ հոսքը վերականգնելու ուղղութեամբ։ Մենք պէտք է աջակցինք կազմակերպութիւններուն, որոնք կ'աշխատին օգնութիւն տրամադրելու ուղղութեամբ, եւ պէտք է աշխատինք մեր համախոհ գործընկերներուն հետ ամբողջ Եւրոպայի մէջ, որոնք նոյնպէս մտահոգութիւն յայտնած են Պաքուի գործողութիւններուն առնչութեամբ, որպէսզի ճնշենք Ալիեւի վարչակարգին՝ դադարեցնել այս անընդունելի շրջափակումը», կը նշեն ԱՄՆ Տերակուտականները։

Ֆրանսա Կոչ Ըրած Է Անյապաղ Վերականգնելու Լաչինի Միջանցքով Տեղաշարժի Ազատութիւնը Ու Անվտանգութիւնը

ԵԱՀԿ Մշտական Խորհուրդի յատուկ նիստին, որ հրահրուած է Հայաստանի նախաձեռնութեամբ, Ֆրանսան կրկնած է իր կոչը՝ անյապաղ եւ անվերապահօրէն վերականգնելու Լաչինի միջանցքով տեղաշարժի ազատութիւնն ու անվտանգութիւնը՝ յարգելով տեղի բնակչութեան իրաւունքները։ Այս մասին տեղեկութիւն կը ստացուի ԵԱՀԿ Ֆրանսայի մշտական ներկայացուցչութեան մամուլի ծառայութեան հարցազրույցներէն։

«Ֆրանսան վերահաստատած է իր յանձնառութիւնը՝ աջակցելու Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ բանակցութիւններուն մէջ յա-

ռաջընթացի որոնման՝ տարածաշրջանին մէջ կայուն խաղաղութիւն հաստատելու նպատակով, նաեւ պատրաստակամութիւնը՝ նպաստելու այդ նպատակի իրագործման՝ բոլոր գործընկերներուն եւ շահագրգիռ կողմերուն հետ համագործակցելով», նշուած է ԵԱՀԿ Ֆրանսայի մշտական ներկայացուցչութեան մամուլի ծառայութեան թուիթըրի պաշտօնական էջով։

ՀՀ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան աշխատանքային այցով կը գտնուի Վիեննա, ուր կը մասնակցի Հայաստանի նախաձեռնած ԵԱՀԿ Մշտական Խորհուրդի յատուկ նիստին։

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը Հանդիպում Ունեցած է Եսթոնիոյ Նախագահ Ալար Քարիսի Հետ

Հայաստանի նախագահ Վահագն Խաչատուրեանի եւ Եսթոնիոյ նախագահ Ալար Քարիսի հանդիպումը

Յունուար 16-ին Էսթոնիոյ Հանրապետութեան նախագահի նստավայրին մէջ տեղի ունեցած է աշխատանքային այցով այդ երկիր ժամանած Հայաստանի նախագահ Վահագն Խաչատուրեանի եւ Էսթոնիոյ նախագահ Ալար Քարիսի առանձնազրոյցը, որուն յաջորդած է երկու երկիրներու պատուիրակութիւններուն հանդիպումը ընդլայնուած կազմով:

Էսթոնիոյ նախագահ Ալար Քարիսը, ողջունելով նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը, նշած է, որ իրեն համար շատ սպասուած էր այս հանդիպումը, քանի որ հայ-էսթոնական յարաբերութիւնները ունին լաւագոյն ակնդրութիւններ եւ զարգացման մեծ ներուժ:

Էսթոնիոյ նախագահը գոհունակութեամբ արձանագրած է, որ Էսթոնիոյ մէջ կայ թէկուզ փոքր, բայց շատ աշխուժ հայկական համայնք: Ալար Քարիս առանձնաշատակ շեշտած է, որ հայերը Էսթոնիոյ օրինակելի ու օրինապահ քաղաքացիներ են:

Նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը շնորհակալութիւն յայտնած է հրաւերին եւ ջերմ ընդունելութեան համար եւ ընդգծած է նման բարձր մակարդակի հանդիպման կարեւորութիւնը:

«Ներկայումս Հայաստանը գտնուում է բաւականին բարդ իրավիճակում, այնուամենայնիւ, ես սիրով ընդունել եմ Ձեր հրաւերն այցելել Էսթոնիա, քանի որ կարծում եմ, որ մեր երկկողմ յարաբերութիւններում նախագահական այցերի շուրջ 20-ամեայ ընդմիջումը որեւէ կերպ չի համապատասխանում երկու երկրների ու ժողովուրդների ջերմ բարեկամական յարաբերութիւնների ոգուն: Կարծում եմ՝ մենք այն երկրները չենք, որ նման «ճոխութիւն» կարող ենք մեզ թոյլ տալ, եւ այդ բացթողումը պէտք է հնարաւորին աշխուժ կերպով լրացնել եւ սերտացնել մեր կապերը», նշած է նախագահ Խաչատուրեանը:

Հանդիպման ընթացքին նախագահ Խաչատուրեանը Էսթոնացի պաշտօնակցին ներկայացուցած է հայ-ատրպէյճանական եւ տարածաշրջանային հիմնախնդիրները, Լաչինի մարդասիրական միջանցքի շրջափակման եւ անոր հետեւանքներուն վերաբերեալ մանրամասնութիւնները: Այս ծիրին մէջ Վահագն Խաչատուրեանը գոհունակութիւն յայտնած է Լաչինի միջանցքի ապաշրջափակման վերաբերեալ Էսթոնիոյ յստակ դիրքորոշման համար:

Հայաստան Կը Փափաքի Հնդկաստանէն ԳՈՒԼ MRSAM Միջին Հեռահարութեան Ձեռնարկները ԻԴՐՎ

Հայաստան կը փափաքի Հնդկաստանէն գնել MRSAM միջին հեռահարութեան զենիթահրթիռային համալիրներ (ՁՀՀ): Այս մասին յայտնած է Indian Defence Research Wing մասնագիտացուած կայքը:

Կը նշուի, որ Հայաստանը այդ կերպ կը փափաքի փոխարինել իր սպառազինութեան մէջ գտնուող խորհրդային արտադրութեան «Փեչորա» «Ս-125» զենիթահրթիռային համալիրները:

Ըստ աղբիւրին՝ Հնդկաստանը Հայաստանին առաջարկած է նաեւ «Akash» եւ «Akash-NG» համակարգեր, որոնք նոյնպէս սեփական արտադրութեան են: Թէեւ MRSAM զենիթահրթիռային համալիրները կ'արտադրուին Հնդկաստանի մէջ, որոշ արհեստագիտութիւններ փոխառնուած են Իսրայէլէն:

Միաժամանակ, IDRW-ն կը նշէ, որ Նիւ Տեյլհին սահմանափա-

Կողմներ չունի MRSAM համակարգերու արտահանման առումով: Տուեալ գործարքը ուշագրաւ պիտի ըլլայ անով, որ Հայաստանի հիմնական հակառակորդը՝ Ատրպէյճանը, նոյնպէս մեծապէս կախուած է իսրայէլեան մատակարարումներէն, մասնաւորապէս, անոր սպառազինութեան մէջ են «Barak-8» ՁՀՀ-ները:

Indian Defence Research Wing-ի հաղորդմամբ՝ MRSAM համակարգերու գործողութեան շառաւիղը կը կազմէ 70 քիլոմետր:

Հայաստանը «Forbes»-ի Կողմէ Գնահատուած է 2023 Թուականի Զբօսաշրջութեան Լաւագոյն Ուղղութիւններէն Սէկը

Հեղինակաւոր «Forbes» ամսագիրը կազմած է 2023 թուականին ճամբորդութիւններու համար ամենահետաքրքրական ուղղութիւններու ցանկը:

Հայաստանը «Forbes»-ի կողմէ գնահատուած է 2023 թուականի զբօսաշրջութեան լաւագոյն ուղղութիւններէն մէկը:

Ըստ «Forbes» ամսագրին, Հայաստանը գեղեցիկ երկիր է՝ հարուստ պատմութեամբ եւ մշակոյթով: Այն հիանալի բնապատկերներու տուն է, ներառեալ

Կովկասեան լեռները եւ Սեւանայ լիճը, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ հնագոյն ճարտարապետական հրաշքեր, ինչպիսիք են Գառնիի տաճարը եւ Հաղպատի վանքը:

Ամսագիրը կը գրէ, որ Հայաստանը յայտնի է նաեւ իր համեղ խոհանոցով: Յօդուածագիրը համեղ սնուիլ սիրողներուն խորհուրդ կու տայ անպայման փորձել հայկական խաչը, տոլման, մանթին եւ, ի հարկէ, տնական թթու վարունգը:

Դիտորդական Նոր Առաքելութիւն

Շարունակուած էջ 1-էն

Թէ ճշգրիտ քանի դիտորդ պիտի ժամանէ, պաշտօնագէտ դեռ չի հաղորդուիր: Ըստ «Ազատութեան» տեղեկութիւններուն, սակայն, նոր առաքելութեան կազմին մէջ պիտի ըլլայ մօտաւորապէս երկու հարիւր եւրոպացի մասնագէտ:

«Անոնց առաջնահերթութիւնն է նպաստել, որ Հայաստանի սահմանային գօտիներուն ու հակամարտութենէն տուժած շրջաններուն մէջ միջադէպերը նուազին, այդ տարածքներուն մէջ ապրողներուն համար վտանգները կրճատուին, եւ անով իսկ նպաստաւոր պայմաններ ստեղծուին Հայաստանի ու Ատրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման համար», ըսուած է յանձնախումբի եզրակացութեան մէջ:

Կառուցը առաջարկած է ԵՄ Արտաքին Գործերու Նախարարութեան յաւանդելի օրերուն մշակել գործողութիւններու յատուկ ծրագիր, որ պիտի յստակացնէ, թէ ինչ միջոցներով պիտի երաշխաւորուի առաքելութեան անվտանգութիւնը, ինչպէս պիտի գնահատուին վտանգները, ինչ պաշտպանիչ սարքաւորումներ պիտի տրամադրուին, եւ կամ անհրաժեշտութեան պարագային ինչպէս պիտի կազմակերպուի դիտորդներու տարահանումը:

Բացի անկէ, կ'առաջարկուի յստակացնել Հայաստանի իշխանութիւններէն սպասուող աջակցութիւնը: Պրիւքսէլը, մասնաւորապէս, կ'ակնկալէ, որ Երեւանը ստանձնէ ռուսական ստորաբաժանումներուն հետ եւրոպացիներու շփումներու կամ միջադէպերու կառավարման պատասխանատուութիւնը, ինչպէս նաեւ անհրաժեշտ անձեռնմխելիութիւն ու արտօնութիւն տալ դիտորդներուն:

Պաքուն, ի տարբերութիւն նախորդ երկամսեայ առաքելու-

թեան, այս մէկուն հաւանութիւն չէ տուած: Աւելին, Ատրպէյճանի նախագահը օրեր առաջ քննադատած էր նախաձեռնութիւնը եւ պնդած, որ եւրոպացիները իրենց խաբած են:

«Մենք Փրակի մէջ քննարկած ու համաձայնած էինք, որ այդ առաքելութիւնը պիտի ըլլայ կարծաժամկէտ, քառասուն մարդէ բաղկացած եւ պիտի շարունակուի միայն երկու ամիս: Բայց չետոյ, ինչ-ինչ պատճառներով այս համաձայնութիւնը խախտուեցաւ, ինչ որ, անշուշտ, խիստ հիասթափեցնող է: Որովհետեւ մենք լուրջ մարդիկ ենք, եւ եթէ պայմանաւորուած ենք, թէկուզ բանաւոր, պէտք է խօսքը պահել: Ի՞նչ կը նշանակէ երկարաձգել առաքելութիւնը առանց մեզի հետ համաձայնեցնելու, չէ՞ որ այդ մեր սահմաններուն մօտ պիտի ըլլայ», ըսած էր ան:

Ալիեւ նաեւ պնդած էր, թէ այդ քայլով Եւրոմիութիւնը անվտանգութեան չի նպաստեր, փոխարէնը կասկածի տակ կը դնէ Եւրոպական խորհրդի դեկալար Շարլ Միշէլի միջնորդութեամբ սկսած բանակցութիւնները Հայաստանի հետ: Անոնք, ի դէպ, դադրած են անցեալ ամիս, երբ Պաքուն չեղարկեց Դեկտեմբեր 7-ին նախատեսուած հանդիպումը եւ մերժեց մէկ սեղանի շուրջ նստիլ Ֆրանսայի նախագահին հետ: Հիմա Ալիեւ կը սպառնայ նոյնը ընել նաեւ Եւրոմիութեան պարագային:

Կ'ակնկալուի, որ Եւրոմիութեան դիտորդները Հայաստան ժամանեն յաջորդ ամիս, առաքելութիւնը պիտի սկսի Փետրուար 20-էն: Այս հարցը արդէն պիտի քննարկուի Միութեան դեսպաններու հանդիպման ժամանակ, իսկ վերջնական որոշումը պիտի կայացուի, ամենայն հաւանականութեամբ, յաջորդ երկուշաբթի Պրիւքսէլի մէջ՝ Եւրոմիութեան երկիրներու արտաքին գործերու նախարարներու նիստին:

EU Plans Another Monitoring Mission to Armenia-Azerbaijan Border

YEREVAN — The European Union will likely send next month a new and larger monitoring team to Armenia's border with Azerbaijan in an effort to ease lingering tensions there, sources told RFE/RL's Armenian Service on Tuesday.

The EU already deployed 40 civilian monitors to Armenian border areas in late October on a two-month mission agreed during an Armenian-Azerbaijani summit organized in Prague by EU head Charles Michel and French President Emmanuel Macron. The agreement followed the September border clashes between Armenian and Azerbaijani forces which left more than 300 soldiers dead.

The EU's foreign policy chief, Josep Borrell, did not rule out a "longer term EU mission in Armenia" in the near future when the monitors completed their mandate on December 19. EU representatives afterwards visited Yerevan to discuss such a possibility

with Armenian officials.

The sources said that a crisis management committee of the EU's top decision-making body, the European Council, on Monday formally recommended the dispatch of another, 200-strong team of monitors to Armenia, saying that their presence would lower the risk of fresh armed incidents on the Armenian-Azerbaijani border. They said that the foreign ministers of EU member states are expected to discuss the proposal in Brussels on January 23.

The new mission, if confirmed, will be launched on February 20 and last for at least two years, the sources told RFE/RL's Armenian Service.

European Council's Committee on Politics and Security said in a statement that their priority will be to help reduce incidents in the border zones of Armenia and conflict-affected areas, reduce the danger for those living in

Continued on page 4

ECtHR Notifies CoE Committee of Ministers of Interim Measure Against Azerbaijan

On January 16, the European Court of Human Rights sent an urgent notice to the Committee of Ministers of the Council of Europe to monitor Azerbaijan's implementation of its December 21, 2022 decision to unblock the Lachin Corridor, the representative of Armenia on International Legal Matters reported.

At the same time, Azerbaijan demanded to apply interim measures against Armenia.

On December 21 the European Court of Human Rights decided to indicate an interim measure in the case Armenia v. Azerbaijan.

The request concerned the blocking of the Lachin Corridor, via which Armenians in Nagorno-Karabakh access vital services, in particular medical care.

The request is part of the interstate case Armenia v. Azerbaijan, which is concerned with allegations of mul-

iple serious violations of the Convention in the armed dispute around Nagorno-Karabakh.

Measures under Rule 39 of the Rules of Court are decided in connection with proceedings before the Court, without prejudging any subsequent decisions on the admissibility or merits of the case. The Court grants such requests only on an exceptional basis, when the applicants would otherwise face a real risk of irreversible harm.

Ruben Vardanyan

We Will Never Relinquish Our Right to Live a Free and Dignified Life in Our Homeland

STEPANAKERT — Azerbaijan must understand that peace does not come at the cost of Armenian lives, Artsakh's minister of State Ruben Vardanyan said in a Twitter post.

"We're ready to have a constructive dialogue on what peace means to both Armenians and Azerbaijanis. But we'll never give up on the right to live a life with dignity, respect and freedom in our homeland Artsakh," he said.

Vardanyan also denied reports that he is going to resign, especially during the ongoing crisis.

"The possible resignation of the President or the dissolution of the Parliament are also unacceptable," Vardanyan said in a Twitter post.

"We must convene all our efforts to overcome this horrible situation. We must preserve Artsakh and we have that chance today," he added.

Senators Menendez, Reed Urge Biden Administration to Hold Baku Accountable

WASHINGTON, DC — U.S. Senators Bob Menendez (D-N.J.), Chairman of the Senate Foreign Relations Committee, and Jack Reed (D-R.I.), Chairman of the Senate Armed Services Committee, are demanding that the Biden administration strengthen efforts to end Azerbaijan's month-long blockade of the Lachin corridor. Imposing devastation on communities still reeling from the aftershocks of Azerbaijan's 2020 attack on Nagorno-Karabakh, the blockade has dangerously accelerated the region's already worsening humanitarian crisis.

"According to the Armenian government, Baku is denying 120,000 Nagorno-Karabakh residents freedom of movement, effectively holding them hostage in an effort to advance its own objectives .... Many more lives are at risk due to an increasing shortage of food and medicine," the senators wrote in a new letter to Secretary of State

Antony Blinken. "We must support organizations working to provide relief, and work with our like-minded partners across Europe who have also expressed concern over Baku's actions to pressure the Aliyev regime to stop this unacceptable blockade."

"The United States cannot stand aside while the Aliyev regime callously threatens the lives of Nagorno-Karabakh's citizens, and must hold Azerbaijan to account for blocking a civilian population's access to food and basic necessities," the senators added.

Find a copy of the senators' letter below.

Dear Secretary Blinken,

We write to express our deep concern with the month-long Azerbaijani blockade on Nagorno-

Continued on page 4

Armenia Calls for Concrete International Pressure on Azerbaijan to End the Siege of Artsakh

YEREVAN— Armenia has again called on the international community to send a fact-finding mission to Nagorno-Karabakh and the Lachin Corridor blocked by Azerbaijan for the past month.

Speaking at a virtual international conference organized by India, Foreign Minister Ararat Mirzoyan said world powers should pressure Baku to end the inhuman blockade that has led to severe shortages of basic goods in Karabakh and brought the economic life there to a standstill.

“Azerbaijan’s continued provocations and aggressive actions show that the lack of adequate accountability mechanisms only encourages Azerbaijan to question the determination and willingness of the international community to take action,” he said.

“As a landlocked developing country, Armenia is a long-standing advocate of promoting inclusive and equitable regional and cross-border connectivity in our region and beyond, which would unlock the trade and transit potential of the South Caucasus”, Mirzoyan said.

“Efficient cooperation between the landlocked and transit countries and unblocking of all regional transport communications is key to removing political barriers to the free movement of people, goods and services, particularly, in times of global recession and in terms of realization of the economic and social rights of all peoples,” Minister Mirzoyan said.

“In this regard, we are interested in advancing cooperation within the framework of North-South connectivity, as well as the Persian Gulf – the Black Sea international transport corridor. Armenia considers India’s potential and prospective role for these projects as quite significant,” he added.

“As we speak about connectivity and free movement of people, for more than a month already the entire world has witnessed a flagrant violation of these principles: under made-up ecological concerns, a group of Azerbaijani government agents has been blocking the Lachin corridor – the only lifeline connecting Nagorno-Karabakh to Armenia and to the rest of the world. By discrediting the global environmental

agenda and violating the right to free movement, Azerbaijan keeps hostage 120,000 Armenians of Nagorno-Karabakh, including 30,000 kids and several thousands of disabled persons. Because of the Azerbaijani unlawful blockade, the people of Nagorno-Karabakh today face a humanitarian catastrophe. There is an acute shortage of essential goods, food and medicine. The danger of malnutrition, especially child malnutrition is tangible. Hundreds of families left on different sides of the Azerbaijani blockade remain separated,” Ararat Mirzoyan stated.

He appreciated the unequivocal calls by the international community and particularly by the majority of the UN Security Council members during the urgent meeting of the UN SC held on December 20, 2022, to end the blockade and ensure access to Nagorno-Karabakh for international organizations.

“Currently, concrete pressure on Azerbaijan from our international partners, including G-20 members, is needed with the aim of ending the inhumane siege of the people of Nagorno-Karabakh and returning to the negotiation table,” the Foreign Minister said.

“We also consider it necessary to deploy an international fact-finding mission to Nagorno-Karabakh and the Lachin Corridor to assess the humanitarian situation on the ground, as well as to ensure unhindered humanitarian access to Nagorno-Karabakh for relevant UN bodies,” he concluded.

France Calls for Immediate and Unconditional Restoration of Freedom of Movement, Security in Lachin Corridor

VIENNA -- During the Special Meeting of the OSCE Permanent Council initiated by Armenia, France has reiterated its calls for immediately and unconditionally restoring the freedom of movement and security in Lachin Corridor and respecting the rights of the local population, the French Permanent Representation to the OSCE said.

“France reaffirmed its commitment to support in searching for progress in talks between Armenia and Azerbaijan with the purpose of establishing sustainable peace in the region, and readiness to contribute to the imple-

mentation of this goal by cooperating with all partners and stakeholder parties,” the French Permanent Representation to the OSCE added in a statement on Twitter.

While visiting Yerevan last week, French parliament speaker Yael Braun-Pivet expressed serious concern over Azerbaijan’s continuing blockade of the Lachin Corridor and reaffirmed France’s support for Armenia’s territorial integrity during an official visit to Yerevan on Friday.

“We are concerned because the blockade is creating a worsening hu-

US Calls on Azerbaijan and Russia to Restore Unhindered Transit Through Lachin Corridor

VIENNA — The United States is gravely concerned that the Lachin corridor has now been obstructed for more than 30 days, creating critical shortages of food, medicine, and other supplies in Nagorno-Karabakh, US Ambassador to OSCE Michael Carpenter said at the OSCE Permanent Council meeting initiated by Armenia.

“These facts are indisputable. We call on Azerbaijan and Russia to restore unhindered transit immediately in keeping with prior commitments, which clearly include guarantees for the “security of persons, vehicles and cargo moving along the Lachin Corridor in both directions.” The ongoing disrupted passage of private and commercial traffic on the Lachin road could have severe humanitarian consequences for the people living in Nagorno-Karabakh,” the Ambassador said.

He thanked the ICRC for providing critical aid, and called on Azerbaijan to ensure the individual rights, safety, and well-being of the population living in this area are respected. “All OSCE participating States have an obligation to protect the safety of persons on their territory without regard to ethnicity,” Mr. Carpenter added.

“I also look forward to a substantive discussion on the recommendations of the Polish Chair’s Needs Assessment Team under the stewardship of North Macedonia. The OSCE and its various institutions are well placed to assist Armenia and Azerbaijan based on our comprehensive approach to security and anchored in our values, principles, and commitments. We have

an extensive toolkit that could be utilized in this conflict and we should discuss how we can do so,” he said.

“The United States calls on Azerbaijan and Armenia to reengage in meaningful negotiations to resolve their disputes. A comprehensive peace agreement is the only true path to long-lasting peace based on normalization of relations and mutual recognition. We also call on Azerbaijan and Armenia to investigate alleged atrocities and to hold perpetrators accountable,” the Ambassador continued.

“The United States looks forward to working with North Macedonia and the OSCE to improve security for all people in this region. We will continue to work with Azerbaijan and Armenia bilaterally, multilaterally through partners such as the European Union, and through international organizations like the OSCE to reach a comprehensive and sustainable settlement for this conflict,” he concluded.

Russia Tells Azerbaijan to Lift Karabakh Road Blockade

MOSCOW — Russia urged Azerbaijan on Tuesday to end its more than month-long blockade of the sole road connecting Nagorno-Karabakh to Armenia.

Foreign Minister Sergei Lavrov raised the issue with his Azerbaijani counterpart Jeyhun Bayramov in a phone call reported by the Russian Foreign Ministry.

“The Russian side stressed the need for the swift and full unblocking of traffic along the Lachin Corridor in accordance with the parameters set out in the tripartite High-Level Statement of November 9, 2020,” the ministry said in a statement.

The statement referred to the Russian-brokered ceasefire that stopped the 2020 Armenian-Azerbaijani war. The truce accord placed the corridor under the control of Russian peacekeeping forces and committed Azerbaijan to guaranteeing safe passage through it.

Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan again accused Azerbaijan of violating it when he addressed the OSCE Permanent Council in Vienna

manitarian situation [in Nagorno-Karabakh,]” Braun-Pivet said after talks held with her Armenian counterpart Alen Simonyan.

earlier in the day. He called for stronger international pressure on Baku.

“The blockade of Nagorno-Karabakh is not an isolated episode but must be seen as part of Azerbaijan’s systematic policy aimed at the ethnic cleansing of the people of Nagorno-Karabakh,” charged Mirzoyan. “Through creating unbearable living conditions, Azerbaijan aims to coerce the people of Nagorno-Karabakh to leave their native land.”

“It is very important that free traffic between Armenia and Karabakh and electricity and internet connections be restored,” she said.

Rosa Linn Calls on the International Community to Stand Up in Support of Armenians in Artsakh

LOS ANGELES — Rosa Linn, Armenia's representative at Eurovision Song Contest 2022, is asking her social media followers to stand up in support of Armenians in Artsakh.

On Saturday Rosa Linn joined an iconic lineup of some of the biggest names in Alternative Rock as they gathered for a night of music at the Kia Forum in Los Angeles. She took the opportunity to take her stance against the ongoing blockade of Armenians in Nagorno-Karabakh by donning a jacket that read "Stop The Blockade" and holding the Armenian flag high up as she belted her final notes.

"If you're wondering what is written on my jacket... I was honored to perform last night at iHeart's ALTer Ego for alt987fm alongside Muse, Red Hot Chili Peppers, Jack White, Fall Out Boy and more," Rosa Linn said on Instagram, posting photos from the event where she was wearing a jacket saying "Stop the Blockade", "Artsakh".

"It felt like a dream. As the show went on and as I write this message, I think of those who are living a very different life to me as they are cut off from the rest of the world in Artsakh. On December 12th, citizens of Azerbaijan claiming to be "eco-activ-

ists" launched a blockade of the Lachin corridor which is the ONLY route connecting Artsakh with Armenia and the rest of the world. Yet ANOTHER attempt from Azerbaijan to attack Armenians. The people of Artsakh are suffering, the corridor is usually used to transport around 400 TONS of food and medicine to Artsakh from Armenia EVERYDAY. Because of this, Artsakh is experiencing shortages of their basic needs and 120,000 Armenians of Artsakh are unable to cross the border to Armenia, separated from their families. They are completely isolated and defenseless. I am asking YOU, the international community, to please stand with me in support of Armenians in Artsakh, we must #STOPTHEBLOCKADE and prevent Azerbaijan from continuing its horrific policy of ethnic cleansing of Armenians in Artsakh. How can you help? Something as simple as clicking the link in my bio, which will auto generate a tweet to Kamala Harris asking her to break her silence on this issue, STOP US military aid to Azerbaijan and START US humanitarian aid to Artsakh... could change the lives of so many. Please help. And please share this message. Thank you."

Forbes Lists Armenia Among 50 Best Places to Visit in 2023

YEREVAN — Armenia is a beautiful country with a rich history and culture, according to Forbes' list of top 50 travel destinations for 2023.

"It's home to stunning landscapes, including the Caucasus Mountains and Lake Sevan, as well as many ancient architectural wonders, such as the Temple of Garni and the Monas-

tory of Haghpat—some of which are recognized by UNESCO," Forbes says.

"And if you're big into the outdoors, you can enjoy nearly as much hiking as your heart desires on the 861 kilometers (535 miles) of the Transcaucasian Trail that runs through Armenia.

The country is also known for its

Armenian Museum Reopens in Jerusalem's Old City

JERUSALEM (AP) — A hundred years after taking in scores of children whose parents were killed in the Armenian genocide, a 19th-century orphanage in Jerusalem's Armenian Quarter has reopened its doors as a museum documenting the community's rich, if pained, history.

The Mardigian Museum showcases Armenian culture and tells of the community's centuries-long connection to the holy city. At the same time, it is a memorial to around 1.5 million Armenians killed by the Ottoman Turks around World War I, in what many scholars consider the 20th century's first genocide.

holy city stretches back centuries, from monks and pilgrims during the late Roman Empire to Armenian queens of Crusader Jerusalem.

The museum's centerpiece, filling the sunlit courtyard, is an exquisite 5th or 6th century mosaic adorned with exotic birds and vines discovered in 1894 on the grounds of an ancient Armenian monastery complex. It bears an inscription in Armenian dedicated to "the memorial and salvation of all Armenians whose names the Lord knows."

For decades, the mosaic remained in a small museum near the Old City's Damascus Gate. In 2019, the Israeli

Director Tzoghig Karakashian said the museum is meant to serve as "a passport for people to know about the Armenians" and to understand their part of Jerusalem's history.

The museum reopened in late 2022 after a more than five-year renovation project. Before that, the building — originally a pilgrim guesthouse built in the 1850s — served as a monastery, an orphanage for children who survived the genocide, a seminary and ultimately a small museum and library.

Jerusalem is home to a community of around 6,000 Armenians, many of them descendants of people who fled the genocide. Many inhabit one of the historic Old City's main quarters, a mostly enclosed compound abutting the 12th-century Armenian cathedral of St. James.

But the Armenians' link to the

Antiquities Authority and the Armenian Patriarchate undertook the laborious task of removing the mosaic floor and transporting it across town to the newly refurbished museum.

From elaborately carved stone crosses known as "khachkars" to iconic painted tiles and priestly vestments, the museum showcases Armenian material art, while also excelling in telling the Armenian story of survival. While Jerusalem changed hands as empires rose and fell, the Armenians remained.

"Surviving means to not be seen," said Arek Kahkedjian, a museum tour guide. "We survived without people knowing what or who we are, and today we feel ready to show you and teach about the history and heritage, about the culture, and to show you how we advance and modernize with the times."

delicious cuisine, which features a variety of fresh herbs and spices. If you're into food, don't miss the Armenian specialties of khash (a rich bone-

broth), dolma (stuffed grape leaves), manti (baked dumplings) and, of course, homemade pickles with every meal.'

“Artsakh: The Photographer’s Eye!” by Hrair Hawk Khatcherian

FRESNO — Internationally-renowned photographer Hrair Hawk Khatcherian will speak on his new book “Artsakh: The Photographer’s Eye!” at 7:00PM on Friday, February 3, 2023, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, on the Fresno State campus. The event is organized by the Armenian Studies Program at Fresno State and co-sponsored by the Armenian General Benevolent Union, Greater Fresno Chapter.

Since 1992, Hrair Hawk Khatcherian has been capturing the eternal images of Artsakh (Mountainous Karabakh) which he shares with his readers in his book, Artsakh: The Photographer’s Eye! His travels started in 1988, with his involvement and participation in various Armenian diaspora activities related to the Karabakh Movement. Inspired by curiosity, he travelled to Artsakh regularly from 1992 until and including the year when the first conflict started, till 2020.

His travels to his ancestral lands allowed him to study its history, focusing on its culture, its people, its nature, and the sacred mountains of the region.

This book is a recap of stunning photographs, in black and white, as well as, in color. They say and represent everything that needs to be said. An approach to keep the Artsakh region with us for eternity.

Hrair Hawk Khatcherian was born in Lebanon in 1961. In 1982, he earned his wings as a commercial pilot in Hayward, California. He moved to Canada in 1984, working as a freelance photojournalist in Toronto. He moved in 1985 to Montreal where he works for the Paris, France, Gamma press agency. In 1988, he actively participated in various activities of the Armenian Diaspora related to the Movement

of Artsakh (Karabakh).

Hawk’s first trip to Armenia was in 1992. In 1993 he was told that he had terminal cancer, but survived mainly due to his personal character. Dynamic, hyperactive, combative, determined, optimistic and constantly enthusiastic.

Ever since that crucial year, Hawk lives for and by Armenia, Artsakh and all the fundamental references, values and fundamental benchmarks of the Armenian world.

For almost three decades now, Hawk has been presenting exhibitions, conferences, photographic lectures all around the globe, making Artsakh, Armenia and Western Armenia an accessible reality for all. His photographs have appeared in numerous magazines, newspapers, books and publications. He has reached the top of the biblical mountain Ararat, the sacred symbol of Armenians, and in that mythical place he has solemnly renewed his commitment and his oath, to pursue his work relentlessly.

A selection of Hrair’s books will be on sale at the lecture including, Artsakh: The Photographer’s Eye!, Armenia: Heaven on Earth, and 100 (1915-2015).

The lecture is free and open to the public. Parking is available in Fresno State Lots P6 and P5, near the University Business Center, Fresno State. A parking pass is not required for the Friday evening presentation.

The presentation will also be live-streamed on YouTube at: <https://bit.ly/armenianstudiesyoutube>.

For information about upcoming Armenian Studies Program presentations, please follow us on our Facebook page, @ArmenianStudiesFresnoState or at the Program website, <https://cah.fresnostate.edu/armenianstudies/index.html>.

EU Plans Another Monitoring Mission

Continued from page 1

those areas and thus create favorable conditions for the normalization of relations between Armenia and Azerbaijan,

It proposed that the EU Ministry of Foreign Affairs develop a special action plan in the coming days that will specify how the security of the mission will be ensured, how risks will be

assessed, what means of protection will be provided and, if necessary, how the evacuation of observers will be organized.

Brussels, in particular, expects Yerevan to take responsibility for managing contacts or incidents with Russian military units, deployed in Armenia as well as to provide the necessary immunities and privileges to the observers.

NAASR to Hold “Expanding Horizons—West Coast” Event to Welcome Dr. Taner Akçam to Los Angeles

LOS ANGELES — The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) will host a special event, “Expanding Horizons—West Coast,” on Sunday, January 29, 2023, to welcome Dr. Taner Akçam to the Los Angeles area and to connect with members and supporters. This evening get together will be held in downtown Los Angeles at the historic Jonathan Club, 545 South Figueroa Street. There will be a cocktail reception at 5:00 p.m. followed by dinner at 6:00 p.m.

In addition to celebrating the appointment of Dr. Akçam as the inaugural director of the Armenian Genocide Research Program at the UCLA Promise Armenian Institute, this festive occasion will mark the 60th anniversary of NAASR and UCLA’s partnership in Armenian Studies, the first fruit of which was the establishment of the Narekatsi Chair in Armenian Studies, the oldest endowed chair at UCLA. This relationship continues to flourish today through collaborative programs involving NAASR, the Narekatsi Chair, the Richard Hovannisian Chair in Modern Armenian History, and the Promise Armenian Institute.

NAASR members and friends on the West Coast will also welcome the recently appointed NAASR Executive Director, Silva Sedrakian, who will discuss the organization’s programs

and vision. NAASR Director of Academic Affairs Marc Mamigonian will serve as emcee for the event.

The evening will also include a special memorial musical tribute to NAASR Board Member and Benefactor Edward Avedisian (1937-2022), performed by Boris Allakhverdyan (Principal Clarinet, LA Philharmonic) and Alin Allakhverdyan (piano).

Space for this event is limited and those interested in attending should contact NAASR as soon as possible. Tickets can be purchased online at <https://naasr.org/pages/expanding-horizons-west-coast> or calling NAASR at 617-489-1610. Inquiries can also be made by email at hq@naasr.org.

Senators Menendez, Reed Urge Biden

Continued from page 1

Karabakh and the rapidly-worsening humanitarian crisis that has been created for the region’s ethnically Armenian population. Despite claims that the blockade has been formed by “eco-protestors”, it appears that the Aliyev regime in Azerbaijan bears ultimate responsibility. Furthermore, Russian forces entrusted with keeping the peace have clearly failed in their duties.

This blockade is imposing devastation on an already vulnerable region, which is still reeling from the aftershocks of Azerbaijan’s 2020 attack on the population of Nagorno-Karabakh. According to the Armenian government, Baku is denying 120,000 Nagorno-Karabakh residents freedom of movement, effectively holding them hostage in an effort to advance its own objectives. The Armenian Ombudsperson has already reported the death of a Nagorno-Karabakh resident who was prevented from accessing medical care in Armenia. Many more lives are at risk due to an increasing shortage of food and medicine. Two weeks ago, local officials in Nagorno-Karabakh reported that the region’s supply of fruits, vegetables, grains, and sugar were about to run

out, with shortages of eggs, oil, flour, and rice also causing alarm. Today the situation is certainly more dire.

The United States cannot stand aside while the Aliyev regime callously threatens the lives of Nagorno-Karabakh’s citizens, and must hold Azerbaijan to account for blocking a civilian population’s access to food and basic necessities.

We were pleased to see the Department of State Spokesperson recently “call on the Government of Azerbaijan to restore free movement” in Nagorno-Karabakh. While we welcome the recognition that Azerbaijan is responsible for the blockade that is causing the ongoing humanitarian crisis, the United States must also take action to resume the free flow of humanitarian and basic goods to this besieged population. We must support organizations working to provide relief, and work with our like-minded partners across Europe who have also expressed concern over Baku’s actions to pressure the Aliyev regime to stop this unacceptable blockade.

Thank you for your attention to this matter. We look forward to your prompt response and to working with you to help end the blockade in Nagorno-Karabakh.

Զեր Ծանուցումները Վստահեցեք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Մենք Չենք Հասկանում Ատրպեյճանի Նախագահի Քննադատութիւնը. Ֆրանսայի ԱԺ Նախագահի Հարցազրոյցը

Ֆրանսայի նպատակն է գործել՝ ի նպաստ Հարաւային Կովկասում խաղաղութեան հաստատման գործընթացի, միջազգային հանրութեանը միաւորել՝ ի շահ խաղաղ կարգաւորման, որը պէտք է ներառի Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ հարգանքը, ինչպէս նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան իրաւունքների եւ անվտանգութեան պահպանումը: Բացի այդ, Ֆրանսասան կարեւորում է այն գործողութիւնները իրականացումը, որոնք կը բերեն խաղաղութեան հաստատման, մասնաւորապէս՝ Լաչինի միջանցքի բացումը, Ատրպեյճանում պահուող հայ ռազմագերիների ազատ արձակումը: «Արմենպրես»-ի հետ զրոյցում այս մասին յայտարարեց Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի նախագահ Յակոբ Բրաուն-Պիլե, որի գլխաւորած պատուիրակութիւնն օրերս Երեւանում էր:

- Տիկին Յակոբ Բրաուն-Պիլե, ինչպէս յայտնել էիք Ձեր թուիթերեան գրառմամբ՝ Հայաստան էք եկել Ֆրանսայի Ազգային Ժողովի աջակցութիւնը վերահաստատելու նպատակով: Գիտե՞ք՝ հիմա դժուարին ժամանակներ են հայ ժողովրդի համար. Ատրպեյճանը շարունակում է արգելափակուած պահել Արցախը Հայաստանին եւ աշխարհին կապող միակ ճանապարհը՝ Լաչինի միջանցքը, ինչի արդիւնքում լուրջ հումանիտար խնդիրներ են ծառայել: Ի՞նչ դերակատարում կարող է ունենալ Ֆրանսան ստիպելու Ատրպեյճանին բացել միջանցքը, միջազգային հանրութեան արձագանքն ինչպիսի՞ն պէտք է լինի: Եւ ինչպէ՞ս էք վերաբերում Ֆրանսայի հասցեւորած հնչեցումը՝ Ատրպեյճանի նախագահ Ալիեւի քննադատութեանը:

- Ես այստեղ եմ եկել խորհրդարանական պատուիրակութեամբ, որպէսզի անցեալ տարուայ Նոյեմբերին մեր ընդունած բանաձեւից յետոյ վերահաստատենք մեր համերաշխութիւնն ու եղբայրութիւնը Հայաստանին եւ Հայաստանի ժողովրդին: Ֆրանսան խստորէն դատաւարտել է Լաչինի միջանցքի փակումը, ինչպէս նաեւ Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան ոտնահարումները: Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոնը ՄԱԿի անվտանգութեան խորհրդի նիստի շրջանակներում երկու անգամ նախաձեռնել է Հայաստանի այս իրավիճակի վերաբերեալ հարցի քննարկում: Անցեալ տարուայ Հոկտեմբերին նրա նախաձեռնութեամբ Պրահայում տեղի է ունեցել քառա-

կողմ հանդիպումը, որի արդիւնքում որոշակի համաձայնութիւն է ստացուել: Այսինքն՝ Ֆրանսայի ջանքերը սահմանափակուած են ոչ միայն մեր յայտարարած, մեր ցուցաբերած համերաշխութեամբ, այլ նաեւ շատ կոնկրետ գործողութիւններով՝ միջազգային ամենաբարձր մակարդակով, որոնք նպատակն է այս տարածաշրջանում վերահաստատել խաղաղութիւն: Հոկտեմբերի 6-ին Պրահայում կայացած այս հանդիպման արդիւնքներից մէկն է նաեւ ԵՄ-ի դիտորդական խմբի տեղակայումը Հայաստանի սահմանի երկայնքով, որը թոյլ տուեց մեզմէլ լարուածութիւնը: Կարծում եմ, որ Եւրամիութեան հետ պէտք է շարունակել այս ուղղութեամբ ջանքերը: Այդ առումով մենք չենք հասկանում Ատրպեյճանի նախագահ Ալիեւի քննադատութիւնը, որովհետեւ Ֆրանսան միշտ ցանկացել է գործել՝ ի նպաստ խաղաղութեան հաստատման գործընթացի, ի նպաստ նրա, որ Հարաւային Կովկասում իրավիճակը կայունանայ, Հարաւային Կովկասը դառնայ կայուն տարածաշրջան: Եւ կարծում ենք, որ Ատրպեյճանը նոյնպէս կիսում է խաղաղութեան հաստատման այս նպատակը, ուստի պէտք է իրականացնել այն գործողութիւնները, որոնք կը բերեն այդ խաղաղութեան հաստատմանը, մասնաւորապէս՝ բացել Լաչինի միջանցքը եւ ազատել ռազմագերիներին, որոնք դեռ պահուած են Ատրպեյճանում: Մենք միշտ պատրաստ ենք քննարկել բոլոր կողմերի հետ, քանի որ կարծում ենք, որ միայն խաղաղութիւնը կարող է տարածաշրջանում ապահովել շարունակական կայունութիւնը:

- Ֆրանսայի Ազգային Ժողովը նախորդ տարեվերջին ընդունել է Հայաստանին աջակցող եւ Ատրպեյճանի նկատմամբ պատժամիջոցներ առաջարկող բանաձեւ: Սակայն աւելի ուշ Ֆրանսայի ԱԳՆ-ն յայտարարեց, որ ընդունուած բանաձեւի տեքստը երկրի կառավարութեան պաշտօնական դիրքորոշումը չէ: Այս պարագայում ի՞նչ ուժ ունի ընդունուած բանաձեւը: Իսկ ի՞նչ գործնական քայլեր կարելի է ակնկալել Ֆրանսայի կառավարութիւնից՝ ստիպելու Ատրպեյճանին, օրինակ, դուրս գալ Հայաստանի սուվերեն տարածքից, ազատ արձակել բոլոր հայ ռազմագերիներին եւ այլն:

- Իսկապէս Ազգային Ժողովի դիրքորոշումն անկախ դիրքորոշում է: Այն ներկայացնում է պատ-

գամաւորների դիրքորոշումը: Եւ նոյնիսկ, եթէ այն միաձայն է ընդունուել, այնուամենայնիւ կառավարութեան համար պարտաւորեցնող չէ: Եւ կառավարութիւնը կարող է իր պատկերացումներն ունենալ ու ամբողջութեամբ չկիսել այն ամէնը, ինչ ասուել է բանաձեւում: Բնականաբար, մեր եւ կառավարութեան նպատակները նոյնն են, եթէ նոյնիսկ եղանակները տարբեր լինեն: Մենք նախեւառաջ շարունակում ենք երկխօսութիւնը կառավարութեան հետ, որպէսզի հասնենք համատեղ համաձայնութեան, բայց նպատակները մէկն են, այն է՝ տարածաշրջանում հասնել խաղաղութեան հաստատման այն միջոցներով, որ մենք ունենք մեր տրամադրութեան տակ եւ հաշուի առնելով այն տեղն ու դերը, որ մենք ունենք: Բայց, ինչպէս գիտե՞ք, Ֆրանսան գործում է շատ տարբեր հարթակներում՝ լինեն երկկողմ յարաբերութիւնները, բազմակողմ յարաբերութիւնները եւ ընդհանրական հարթակներում: Նպատակն է միջազգային համայնքին, միջազգային հանրութեանը միաւորել՝ ի շահ այս հարցի խաղաղ կարգաւորման: Այդ կարգաւորումը, բնականաբար, պէտք է ներառի Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան նկատմամբ յարգանքը, պահպանումը, ինչպէս նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան իրաւունքների եւ անվտանգութեան պահպանումը:

- Խօսենք նաեւ հայ-ֆրանսական յարաբերութիւններից: Ըստ Ձեզ՝ երկու երկրները ո՞ր ոլորտներում են առաւել յաջող համագործակցում եւ ո՞ր ոլորտներում համագործակցութիւնն ընդլայնելու, խորացնելու ներքին կայ:

- Համագործակցութիւնները բազմազան են, այդ պատճառով դժուար է դրանք դասակարգել ու որոշակի հիերարխիա սահմանել: Մի կողմից կայ տնտեսական համագործակցութիւնը, որին լուրջ խթան տրուեց

մասնաւորապէս 2022 թուականի Մարտին Փարիզում կայացած «Յաւակնութիւններ՝ Հայաստան-Ֆրանսա» խորագիրը կրող մեծ տնտեսական ֆորումի ժամանակ: Ի դէպ, Ջարգացման ֆրանսական գործակալութիւնը շուտով գրասենեակ կ'ունենայ նաեւ Հայաստանում: Շատ լուրջ համագործակցութիւն կայ նաեւ կրթական ոլորտում, մասնաւորապէս Ֆրանկոֆոնիայի զարգացմանն է խթան տրուած այդ ոլորտում, Հայաստանում Ֆրանսական համալսարանի հետ մեր կապերը, ինչպէս նաեւ առաջիկայում Հայաստանի ֆրանսական ինստիտուտի բացումը: Համագործակցութիւն կայ առողջապահական ոլորտում: Վաղը (14.01.2023) մենք հանդիպելու ենք մի շարք ոչ կառավարական կազմակերպութիւնների՝ ՀԿ-ների, որոնք գործում են նաեւ մարդասիրական ոլորտում, օգնութիւն են տրամադրում Լեռնային Ղարաբաղի տեղահանուածներին, տուժածներին: Մեզ համար կարեւոր է նաեւ խորապէս տեղեկանալ այս իրավիճակին: Վերջապէս ՀՀ ազգային ժողովի հետ միջխորհրդարանական համագործակցութեան համաձայնագիր ստորագրեցինք ԱԺ նախագահ Ալեն Սիմոնեանի հետ: Կարծում եմ՝ կարեւոր է, որ խորհրդարանական դիւանագիտութիւնը եւս կարողանայ ամբողջապէս գործի դրուել եւ արդիւնք տալ:

- Տիկին Բրաուն-Պիլե, կը ցանկանա՞ք որեւէ բան յաւելել:

- Շատ ուրախ էի բացայայտելու ձեր երկիրը: Յաւում եմ, որ աւելի երկար չեմ կարողանայ մնալ: Յուսով եմ, որ կրկին առիթներ կ'ունենամ այստեղ գալու եւ որ յաջորդ անգամ իմ այցի ժամանակ արդէն խաղաղութիւն հաստատուած կը լինի բոլորի համար:

Հարցազրոյցը՝ ԱՆՆԱ Գրիգորեանի

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel: -----

Email: -----

Վտանգաւոր Տասնամեակը

ՓԱՆՈՍ ԹԻԹԻՉԵԱՆ

Կը խորհինք թէ չափազանցութիւնն է ըսել որ մարդկութիւնը խիստ վտանգաւոր շրջան մը կը բոլորէ: Տասնամեակ մը, որուն ընթացքին տեղի ունեցող աշխարհաքաղաքական մրցակցութիւններ, գինուորական բախումներ եւ այլն, աշխարհը անդունդի եզրին հասցուցեր են:

Մարդկութեան սպառնացող մեծագոյն եւ անմիջական վտանգը միջուկային փոփոխութիւնն է: Թունաւոր կազերու արձակումը միջուկային մէջ: Այսպէս կոչուած «Green gas emissions»: Եւ եթէ միջազգային ընտանիքը ամէն տարակարծութիւն մէկդի դրած չգործակցին հարկ եղած միջոցառումները, անյապաղ եւ արագօրէն ձեռք առնելու, աղէտը անխուսափելիօրէն կը հասնի այն կէտին, որ այս երկրագունտը պահելը եւ պաշտպանելը կը դառնայ անհնարին:

Անմիջական լուծումի կարօտ խնդիր մըն է նաեւ, առաջը առնելը հիւլէական գէնքերու տարածման (proliferation): Առանց նիւթին մէջ խորանալու, հարկ է որ մեծ տէրութիւնները մանաւանդ, իրարու հետ գործակցելով մարդկութիւնը փրկեն յետագայ կործանարար վտանգէ:

Այժմ խօսինք աշխարհի ընդհանուր իրավիճակին մասին: Ի մասնաւորի մեծ տէրութիւններու աշխարհաքաղաքական մրցակցութեան, տնտեսական, ռազմական, ֆինանսական, եւ այլն: Նկատի ունենալով Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, Չինաստանն ու Ռուսական Ֆէտէրատիոնը: Անմիջական կարգով պարզենք Ռուս-Ուքրանական պատերազմը որ ծայր առաւ անցնող փետրուարին:

Ռուսիան, երեք հարիւր հազարնոց հսկայ բանակով յարձակում գործեց Ուքրանիոյ վրայ, նպատակ ունենալով տապալել Ուքրանական արեւմտամէտ կառավարութիւնը: Ծրագիրը ձախողութեան պիտի մատնուէր: Ռուսիան թերազնահատեր էր Ուքրանական ինքնապաշտպանական ուժը, մէկ կողմէ, իսկ միւս կողմէ գերազնահատեր էր Ռուսական բանակին կարողականութիւնը:

Այդ բոլորին հետեւանք այն պիտի ըլլար, որ Ուքրանական դիմադրութիւնը օրէ օր աւելի պիտի զօրանար: Ամերիկան եւ Եւրոպան իսկոյն օգնութեան պիտի փութային անոր, ֆինանսապէս, ռազմական տեսակէտով ու գինավարժութեամբ: Միւս կողմէ, Արեւմուտքը, յատկապէս Ուաշինկթըն, խիստ պատժամիջոցներ (sanctions) պիտի կիրարկէր Ռուսիոյ նկատմամբ, միլիարդաւոր տոլարներու օգնութիւն պիտի տրուէր Ուքրանիոյ իշխանութիւններուն:

Միւս կողմէ, Ռուսաստան, մեծ կորուստներու ենթարկուելով, ի վիճակի եղած էր գրաւել արեւելեան շրջանի Donetsk եւ Luhansk հողամասերը ու զանոնք Ռուսիոյ կցել:

Խորքին մէջ Ուքրանիա տեղի ունեցող պատերազմը "by proxy" պատերազմ մըն է Ռուսիոյ եւ Ամերիկայի (եւ Եւրոպայի) միջեւ: Նախագահ Biden միշտ պիտի խուսափէր "No Fly Zone" հաստատելէ Ուքրանիոյ օդային տարածքին վրայ, խուսափելու համար համաշխարհային երրորդ պատերազմէ: Միւս կողմէ, ոչ-յարձակողական գէնքեր

քեր միայն պիտի յանձնուէին Ուքրանիոյ իշխանութեանց:

Այսպէս, պատերազմը անդադրում, շուրջ 310 օրերէ ի վեր կը շարունակուի հետզհետէ աւելի սաստկացող կատաղութեամբ: Եւ քանի կռիւները կը սաստկանային, այնքան աւելի արդիական գէնքեր կը յատկացուէին Ուքրանական բանակին: Եւ այսպէս, մագլցումը կը շարունակուէր, vicious circle մը կը գոյաձեւուէր:

Դժբախտաբար Ուքրանիոյ պատերազմը սկսած է մտնել վտանգաւոր փուլի մը մէջ: Ուքրանիոյ նախագահ Zelensky-ն Ամերիկայի նախագահ Biden-ի եւ Քոնկրէսին հետ տեսակցելէ ետք, ի միջի այլոց, ստացաւ հակաօդային Patriot հրթիռներ, Ամերիկայի ամէնէն կատարելագործուած պաշտպանական համակարգը: Քայլ մը աւելի մերձեցում դէպի համաշխարհային պատերազմ: Աւելի վտանգաւորը՝ Ուքրանական Drone-ը Ռուսական Տողի վրայ 300 մղոն թափանցելով, արեւմտական գէնքեր փոխադրելու ատակ Engels կոչուած գինուորական խարխիւր հարուածեց երեք Ռուս գինուորներու կեանքեր խլելով:

Ռուսիոյ տեսակէտով, Ամերիկան աւելի բարձրացուց վտանգը ուղղակի պատերազմին:

Քանի մը դիտողութիւններ. ա) Ուքրանիոյ երկարաձգուող պատերազմէն Ռուսիան ի վերջոյ աւելի տկարացած դուրս պիտի գայ: Քանզի ան "super power" մը չէ: Ան, տասը հարուստ տէրութեանց ցանկին մէջ չէ:

Ռուսիոյ համախառն ներքին արդիւնքը (GDP) համագոր է Սպանիոյ ունեցածին:

բ) Ուաշինկթընի կողմէ Ռուսիոյ շատ արագ շրջափակումը գուցէ մեծ սխալ մըն էր: Քանզի

Ռուսիան նոյնինքն իր ազգային ապահովութիւնը վտանգուած պիտի տեսնէր:

գ) Ամերիկեան պատժամիջոցները (sanctions) ֆինանսական քառս չյառաջացուցին Ռուսիոյ մէջ:

Անգործութիւնն ալ շատ չբարձրացաւ: Միւս կողմէ, ըլլալով աւելի հոռի նիւթ, քարիւղ եւ կազ արտադրող երկիր, վերջին հոռի նիւթերու գիներու բարձրացումէն Ռուսաստան շահաւոր դուրս եկաւ: Եւ եթէ Եւրոպան կորսնցուց որպէս շուկայ բնական կազի եւ քարիւղի արտածումին, միւս կողմէ սակայն Չինաստանը շահեցաւ:

Ահա մօտաւոր պատկերը ցարդ տեղի ունեցող Ուքրանական պատերազմին: Տակաւին գանց ըրած ենք ցորենի եւ այլ սննդեղէններու ստեղծած կլոպալ հետեւանքները:

Երեք ընկերային դրութիւններ, այսպէս կոչուած "world order" մրցակցութեան մէջ են իրարու հետ: Ամերիկա եւ Եւրոպա, ժողովրդավարական կարգեր, միապետական (autocratic) կարգեր եւ բռնատիրական կարգեր: Վերջինս Չինական դրութիւնն է: Վերջին եւլ տեսակէտով եթէ Ռուսիան անմիջական վտանգ է Արեւմուտքի համար, սակայն ի վերջոյ, կարճաժամկէտ եւ երկարաժամկէտ առումով, բուն վտանգը Չինաստանն է:

Գալով Ռուսիոյ ներկայ ընդհանուր վիճակին, ինչպէս նաեւ Արեւմուտքի սպառնալիքներուն դիմաց ձեռք առնուած միջոցառումներուն, հետեւեալը կ'ուզենք ըսել:

Ներկայիս Ուքրանական իշխանութիւնները կը յայտարարեն թէ պիտի ազատագրեն Ուքրանիոյ բոլոր հողերը, ներառեալ Խրիմը:

Աւելին, աւելի ինքնավստահ, չըսելու համար ամբարտաւան, կը համարձակին, ինչպէս վերը նշեցինք, Ռուսիոյ մինչեւ խորքը գտնուող խարխիւները հարուածել: Ասոնք նուստացուցիչ ու շարագուշակ ազդանշաններ են Ռուսիոյ նման մեծ երկրի մը համար:

Ռուսիան, Ուաշինկթընի եւ Եւրոպական Միութեան շրջափակումի քաղաքականութենէն տասնամեակ մը առաջ, «Գունաւոր Յեղափոխութիւն» ներէն ասդին, աւելի մերձեցում պիտի ցուցաբերէր Չինաստանի նկատմամբ: Ուքրանիոյ պատերազմի սկզբնական օրերուն, Չինաստանի նախագահը բացէն ի բաց պիտի յայտարարէր,

որ Մոսկուայի հետ իր բարեկամութիւնը սահման չէր ճանչնար: Թէեւ Չինաստան Ուքրանիոյ վրայ Ռուսիոյ յարձակումը չվաւերացուց, սակայն Ռուսիոյ դէմ պատժամիջոցներուն չքուէարկեց ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ: Beijing հաւասարակշռուած կեցուածք մը պիտի որդեգրէր, տրուած ըլլալով որ մեծ շահեր ունէր նաեւ Ուաշինկթընի հետ:

Երկու տասնամեակներ հսկայաքայլ յառաջդիմութիւններ արձանագրելէ ետք, Չինական տնտեսական յառաջդիմութիւնը կանգ առած էր: Ինք պէտք ունէր Ամերիկեան corporation-ներու հետ բարուք յարաբերութիւն մշակելու եւ շարունակեց այդպէս ալ գործել:

Այս բոլորը ըսելէ ետք անմիջապէս աւելցնենք որ Ռուսիան Չինաստանի համար կենսական գործակից մըն է: Որովհետեւ եթէ Ռուսիան ջախջախուի, Չինաստան առանձին պիտի մնայ Արեւմուտքի դիմաց:

Չինաստան իր գրեթէ ամբողջ ուժը, պետական եւ սեփական դրամագլուխները, ի սպաս դրած էր, իր ճարտարագիտական (technology) շատ կարեւոր եւ զգայուն մարգերուն արդիականացման ուղղութեամբ:

Առանց ատոր ան պիտի չյաջողէր իր շրջանային եւ կլոպալ տիրապետութիւնը հաստատել: Ի մասնաւորի յառաջացեալ semi-conductor-ներու եւ chip-երու ձեռք ձգելուն կապակցութեամբ: Այդ chip-երը արտադրողը Taiwan-ն էր: Taiwan կասեցուցած էր Չինաստանի chip վաճառելը, քանի Չինաստանի ճարտարագիտական յառաջդիմութիւնը Ամերիկայի համար դարձած էր ապահովական թիւ մէկ հարցը: Նոյնն էր պարագան Ռուսիոյ համար: Ռուսիոյ ապագան ճարտարագիտութեան մէջ է: Նախ քան Ուքրանիոյ պատերազմը, Ռուսիան գրեթէ բոլոր իր chip-երը Taiwan-էն կը ստանար: Արեւմուտքը կասեցուցած էր chip-երու արտածումը դէպի Ռուսիա: Ռուսիոյ կը մնար

Շար.ը էջ 15

BINGO NIGHT PARTY

FRIENDS, FUN, PRIZES

COME JOIN US FOR A FUN AND EXCITING NIGHT

Ticket donation: \$30

Includes Plate of Falafel or Chicken Shawarma, Soft Drink and **ONE** Round of **BINGO**.

FRIDAY, February 10, 2023
Starting at 7:30 P.M.

AEBU CENTER

Location: 1060 N Allen Ave. Pasadena, CA 91104
For more information, contact Karine (818) 324-0574

Հնդկաստանը Կատարեալ Թեկնածու Է Հայաստանի «Սու-30» Կործանիչներու Կատարելագործման Համար. «Forbes»

Լուրեր կը շրջանառուին, որ Հայաստանը «Հասարակական Երկր»-ը կը շրջանառուի «Սու-30»-ը, որ Հնդկաստանը գէնք մատակարարէ եւ կործանիչներու օդաչուներ պատրաստէ ռուսական արտադրութեան «Սու-30» «Ֆլանկեր» կործանիչներուն համար: Թէեւ նման պայմանաւորութիւնը առաջին անգամ չէ հաստատուած, Նիւ Տեյքսին, անշուշտ, կրնայ զգալիօրէն բարելաւել հայկական այս ինքնաթիռները: Այս մասին կը գրէ «Forbes» ամսագիրը:

Յօդուածի հեղինակ Փօլ Խոփնը, որ կը գրէ Մերձավոր Արեւելքի ռազմական եւ քաղաքական հարցերու լուսաբանմամբ, կը գրէ, որ Հնդկաստանը ունի 272 «Սու-30» «Ֆլանկեր» կործանիչներու հակառակ պարկ, որոնց մեծ մասը արտօնագրով արտադրուած է Նիւ Տեյքսի կողմէ: 20 տարի շարունակ այսքան մեծ քանակութեամբ կործանիչները շահագործելէ բացի, Հնդկաստանը նաեւ անոնց համար ձեռք բերած եւ մշակած է ասուլի քանակութեամբ ոչ-ռուսական սպառազինութիւն:

«Հնդկական «Սու-30»-ին ամբողջ աշխարհի մէջ գործարկուող «Ֆլանկեր»-ներէն կ'առանձնացնէ այն, որ այն հիւսնալի կերպով կը համարէ տարբեր գէնքեր եւ սենարներ ամբողջ աշխարհէն», Յունուարին տեղական լրատուամիջոցներուն ըսած է այդ կործանիչները գործարկող փորձառու հնդիկ օդաչուն:

Այս հրթիռները, մասնաւորապէս, կը ներառեն տեղական «BrahMos» զերձայնային թեւաւոր

հրթիռի օդային տարբերակը, որ «Սու-30»-ին կու տայ զգալի հակազդեցութեան հնարաւորութիւն, եւ «օդ-օդ» դասի «Astra» տեսանելիութենէն դուրս հրթիռը (BRAAM):

«Վերջին ամիսներուն Հնդկաստանի եւ Հայաստանի միջեւ պաշտպանական կապերը նկատելիօրէն աճած են: Երեւանը դարձած է հնդկական արտադրութեան «Pinaka» համազարկային կրակի համակարգի առաջին արտասահմանեան պատուիրատուն՝ 2022 թուականին պատուիրելով շուրջ 250 միլիոն տոլարի չորս մարտկոց: Բացի անկէ, երկու երկիրները մտահոգուած են թուրքերոյ, Ատրպէյճանի եւ Փաքիստանի միջեւ եռակողմ ռազմական կապերու աճով: Հետեւաբար, Հայաստանի «Սու-30»-ներու պարկի կատարելագործման ուղղութեամբ անոնց համագործակցութիւնը խելամիտ պիտի ըլլայ», կը նշուի յօդուածին մէջ:

Յօդուածին հեղինակը միեւնոյն ժամանակ կ'ենթադրէ, որ Երեւանը կրնայ վերապահումներ ունենալ այս օդանաւներուն մէջ աւելի շատ ներդրումներ ընելու առնչութեամբ:

Հայաստանը 2019 թուականին ձեռք բերած է չորս «Սու-30»: Նիկոլ Փաշինեանի կառավարութիւնը բարձր գնահատած է ժամանակակից կործանիչներու գնումը՝ յայտարարելով, որ երկիրը վերջապէս յառաջ կ'անցնի խորհրդային ժամանակաշրջանի աժան, ցած արհեստագիտական, օգտագործուած համակարգերու գնումներէն:

«Հայկական «Ֆլանկեր»-ները գործի չեն դրուած Ատրպէյճանի դէմ 2020 թուականի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան ամբողջ ընթացքին, քանի որ անոնք չունէին կարեւորագոյն սպառազինութիւն, մասնաւորապէս՝ ուղղորդուող «օդ-երկիր» դասի զինամթերք: Այդ կործանիչները չկառավարուող հրթիռներով մարտի ուղարկելը, անկասկած, պիտի չանգեցնէր կորուստներու եւ գրեթէ ոչ մէկ նկատելի օգուտ պիտի բերէր մարտի դաշտին մէջ», կը նշէ պարբերականը՝ յաւելելով, որ Ատրպէյճանը այդ պատերազմի ընթացքին ոչնչացուցած է հայկական հակաօդային պաշտպանութեան քանի մը համակարգեր՝ օգտագործելով իսրայէլեան արտադրութեան «Harop» անօդաչու թռչող սարքեր:

Յօդուածին մէջ կը նշուի, որ Հայաստանը ի սկզբանէ յոյս ունէր ձեռք բերել առնուազն 12 «Սու-30»-ներ: Առաջին պարզ չէ, թէ արդեօք Հայաստանը ձեռք պիտի բերէ՞ այս կործանիչներէն եւս 8 հատ՝ հաշուի առնելով նախկին փորձը: Միւս կողմէ, ունեցած չորս օդանաւները Ռուսիոյ ետ վաճառելը, ամենայն հաւանականութեամբ, նպատակայարմար պիտի չըլլայ Ռուսիոյ մէջ Ռուսիոյ ռազմական գործողութիւններու լոյսին ներքոյ: Անցեալ տարուան Մարտին Երեւանը արդէն հերքած էր լուրերը այն մասին, որ իր «Ֆլանկեր»-ը ետ տեղափոխած է Մոսկուա՝ այդ պատերազմին օգտագործելու համար:

Յօդուածի հեղինակին համոզմամբ՝ Հայաստանի կողմէ «Սու-30»-ներու ձեռքբերումը Ատրպէյճանի համար պատրուակ պիտի ծառայէ՝ ձեռք բերելու Չինաստանի

նի եւ Փաքիստանի համատեղ մշակած «JF-17 Thunder» կործանիչը, ինչ որ փափաքած է ընել տարիներ շարունակ:

«Չինական «PL-15 BVRAAM»-ով զինուած մէկ տասնեակ «JF-17 Block 3» կործանիչները զգալիօրէն պիտի զօրացնեն Ատրպէյճանի օդուժը եւ, հաւանաբար, պիտի գրկեն Հայաստանը այն առաւելութենէն, որ կրնան տալ «Ֆլանկեր»-ները: Հետեւաբար, Երեւանը կրնայ համաձայնիլ միջին ինչ-որ բանի», կը նշէ Փօլ Խոփնը՝ յաւելելով, որ այդ կրնայ ըլլալ հնդիկ մասնագէտներու կողմէ արդէն իսկ առկայ չորս «Ֆլանկեր»-ներու կատարելագործումը, որպէսզի անոնք որոշ չափով օգտակար դառնան Ատրպէյճանի հետ հերթական հնարաւոր պատերազմի պարագային:

Հնդիկ ճարտարապետները կրնան բարեփոխել օդանաւը, որպէսզի այն կարենայ կրել «Astra» եւ նոյնիսկ «BrahMos», ինչ որ հնարաւորութիւն պիտի տայ Հայաստանին հարուստներ հասցնելու Ատրպէյճանի խորքերը գտնուող թիրախներուն: Պարուն արդէն արդիականացուցած է իր խորհրդային «Սու-25» «Ֆրոկֆոլթ» գրոհային օդանաւները, որոնք, ի թիւս այլ բաներու, կրնան կրել թրքական արտադրութեան սպառազինութիւն, այդ շարքին՝ «SOM» հեռահար թեւաւոր հրթիռ:

«Նման պայմանաւորութեան թիւնը կրնար օգնել Հայաստանին պահպանել դէմքը՝ ապացուցելով, որ «Ֆլանկեր»-ի սկզբնական ձեռքբերումը լիակատար վատնում չէր՝ շնորհիւ այն եզակի հնարաւորութիւններուն, որոնք կրնայ տրամադրել Հնդկաստանը», կ'եզրափակէ յօդուածին հեղինակը:

DETERMINED & COMPASSIONATE CRIMINAL DEFENSE

- o JUVENILE DEFENSE
- o DOMESTIC VIOLENCE
- o ASSAULT & BATTERY CHARGES
- o DRIVING UNDER THE INFLUENCE (DUI)
- o VEHICULAR OFFENSES/HIT AND RUN
- o IMMIGRATION - MOTION TO VACATE A PLEA
- o ROBBERY AND THEFT OFFENSES
- o ASSAULT WITH A DEADLY WEAPON
- o CRIMES INVOLVING POLICE OFFICERS
- o CRIMINAL THREATS
- o WEAPON CHARGES
- o DRUG OFFENSES
- o SEX CRIMES
- o THEFT CRIMES
- o GANG CRIMES

ALICE TAVOUKJIAN Attorney At Law

At the law office of ALICE TAVOUKJIAN, we provide zealous representation to achieve the best possible outcome on your behalf.

LAW OFFICES OF ALICE TAVOUKJIAN, PC

www.TAVOUKJIANLAW.com CALL FOR A FREE CONSULTATION 626.386.8606 135 E. Valley Bl, #B, Alhambra, CA 91801

The Armenian Academy at Blair, an IB World School
1201 S. Marengo Ave., Pasadena

- FREE TUITION
- 6th-12th Grades
- Top Sports
- Both dialects and all levels welcomed.

2023-2024 School Year

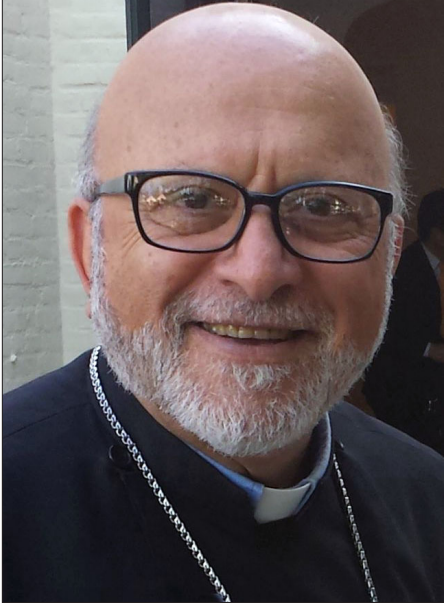
For Information/Tours Sign up at www.ArmenianAcademy.org or contact **Maro Yacoubian** at 626-275-1330

Presitigious International Baccalaureate Program

ANY student from ANY CITY can attend.

«Յիշողութիւն 1915ի Հայկական Յեղասպանութեան» Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեանի Նոր Աշխատասիրութիւնը

Միացեալ Նահանգներու Արեւմտեան Թեմի Սրբազան Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի հովանաւորութեամբ մամուլին յանձնուեցաւ Հոգեշնորհ Տ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Եարտըմեանի նոր աշխատասիրութիւններէն մէկը՝ «Յիշողութիւն 1915ի Հայկական Յեղասպանութեան» անունով:

Հատորին պատրաստութիւնը հեղինակէն պահանջած է տարիներ:

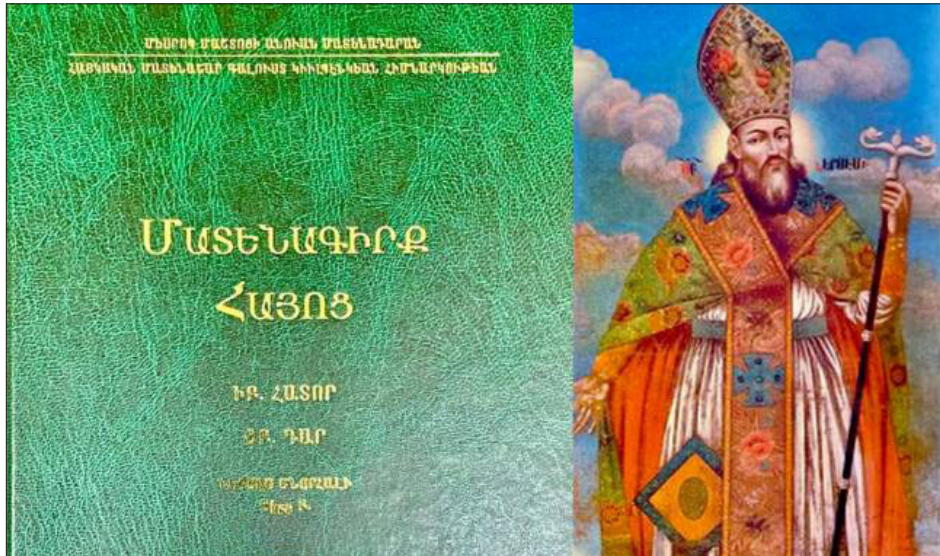
Բովանդակային հատորը կը բացուի Սիրվա կապուտիկեանի խօստուն մէկ արտայայտութեամբ. «Տէ՛ր, վարել ենք քո դէմ մեր վերջին մտմը, դրանից մաքուր էլ ոչինչ ունենք», ինչ որ յատուկ կերպով կրնայ զուգորդուիլ Հայ Ժողովուրդի Յեղասպանութեամբ յառաջացած ֆիզիքական ոճիրներուն, նիւթական կորուստներուն եւ հոգեկան տառապանքներու թողած խոցին:

եւայլն:

Հեղինակ իր այս աշխատանքը կոչած է «Յիշողութիւն 1915ի»՝ համոզուած ըլլալով, որ «Յիշողութիւնը» կը պահէ մարդոց եւ ժողովուրդներու ցաւը, տառապանքը, Հայ Ժողովուրդի բնաջնջումին քաղաքական պատասխանատուններուն Յանցապարտ դիմագիծը, ինչպէս նաեւ տեսիլքը դէպի յուսալից ապագայ եւ արդարութիւն պահանջելու անոր մարդկային «իրաւունքը»: Հայ Ժողովուրդին «Յիշողութիւնը» իրաւունք կու տայ «յիշելու» Օսմանեան Թուրքերու Յեղասպանութեան պետական ծրագիրը, անոր հակամարդկային անուշտ իրագործումը եւ Յեղասպանութեան դատապարտումը:

Աշխատութիւնը կը պարունակէ Հայկական Յեղասպանութեան վերաբերող բազմաթիւ դրուագներ, Յեղասպանութենէն ճողոպրած անձերու պատմական վկայութիւններ, վկայագրութիւններ, քաղաքական փաստաթուղթեր, վերլուծումներ, գաղթական մտաւորականներու հոգեվիճակներ եւ խոստովանութիւններ, Առաքելական, կաթոլիկ եւ Բողոքական նահատակ եկեղեցականներու անուններ եւ անոնց հաւատքին բոցը, Յեղասպանութեան ժամանակակից քաղաքական օտար անձնաւորութիւններու վկայութիւններ եւ դատապարտութիւններ, թուրք պետական եւ քաղաքական անձնաւորութիւններու խոստովանութիւններ, եւայլն,

Հրատարակուած է Ներսէս Շնորհալիի «Մատենագիրք Հայոց» ԻԲ. Հատորը

ՀՀ Կրթութեան, գիտութեան, մշակուցի եւ մարմնակրթութեան նախարարութեան աջակցութեամբ եւ «Մատենագրարան» Մեսրոպ Մաշտոցի անուան հին ձեռագրերու գիտահետազոտական հիմնարկին նախաձեռնութեամբ 2022 թուականի աւարտին հրատարակուած է Ներսէս Շնորհալիի «Մատենագիրք Հայոց» ԻԲ. հատորը:

Ինչպէս կը յայտնեն ԿԳՄՄ նախարարութեան, հրատարակութիւնը նուիրուած է միջնադարի մեծ մտածող, բանաստեղծ, աստուածաբան ու շարականագիր Ներսէս Շնորհալիի մահուան 850-րդ տարելիցին:

Այս աշխատութեան հրատարակութիւնը կ'իրականանայ ագնիւ մեկենասութեամբ ԲԺ. Յակոբ Այնթապեանի:

Հատորը կ'ընդգրկէ Շնորհալիի արձակ գործերը՝ թուղթերը, սուրբգրային մեկնութիւնները, ինչպէս նաեւ անոր խմբագրած թարգմանութիւնները՝ ամբողջացնելով մատենագրին թողած ամբողջ գրաւոր ժառանգութիւնը: Այս հատորին նպատակը Ներսէս Շնորհալիի դարաւոր ժառանգութեան ամբողջացումն ու հանրայնացումն է:

Ներսէս Շնորհալիի մահուան 850-րդ տարելիցը ընդգրկուած է նաեւ ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի «Հռչակաւոր մարդոց եւ կարեւոր իրադարձութիւններու 2022-2023 թուականներու օրացույցին մէջ»:

Յիշատակն Արդարոց Օրհնութեանը Եղիցի

ԵՐԱՆՈՒՅԻ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան Քալիֆորնիոյ Սանուց Միութեան նախաձեռնութեամբ, Կիրակի, 15 Յունուար, 2023-ին, Յովհաննու Կարապետի տօնին, Ս. Պատարագի աւարտին ըստ աւանդութեան տեղի ունեցաւ ազգային բարերարներ՝ Գրիգոր եւ Կարապետ Մելգոնեան եղբայրներու հոգեհանգիստը Փաստինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցու մէջ: Կիրակնօրեայ թերթիկին երկու էջերը կը ներկայացնէին բարերարներու հակիրճ կենսագրականը (անգլերէն-հայերէն), իսկ հոգեհանգստեան խնդրանքը կը ներառէր նաեւ անցող վերջին տարիներուն մեզմէ յաւատաբար մեծ մեծ բարերարներուն անդրադարձաւ նաեւ պատարագիչ քահանան:

Քալիֆորնիաներ, 1968-ի շրջանաւարտներ):

Խօսք առաւ երկարամեայ ուսուցիչ Գէորգ Յակոբեան, որ դրուատական արտայայտութիւններով անդրադարձաւ նորոք հանգուցեալ Պողոս Փոլ Գուշարեանին՝ Քալիֆորնիոյ ՄԿՀ Սանուցի հիմնադիրներէն եւ առաջին երեք տարիներու անոր ատենապետին:

Եկեղեցական արարողութենէն վերջ անցանք կից Կիրակոս սրահ, ուր պատրաստուած էր հոգեճաշ: 1950-ական տարիներէն մինչեւ 2000-ական առաջին տարիներու շրջանաւարտները բոլորուեցանք սեղաններուն շուրջ, երախտագիտութեամբ յիշելու, յիշեցնելու, իրարմէ կարօտ առնելու: Անցնող երեք տարիներուն ոմանց հետ բնաւ չէինք տեսնուած:

Այստա եւ Ասպետ Փողարեանները, հայրենի Գոշ գիւղի հրեշտակները, սահիկներով ներկայացուցին տեղուց վրայ տարած իրենց թանկագին, ինքնանուէր, բազմապիսի աշխատանքը, որ արդէն սկսած է իր պտուղները տալ: Շեշտեցին, անշուշտ, թէ ամէն ինչ կարելի եղած էր շնորհիւ ուրիշ Մելգոնեանցիներու ալ, որոնցմէ շատեր ներկայ էին: 1959-ի շրջանաւարտ, ճարտարապետ Սամ Եուսուֆեան մօտեցաւ ամպիոնին ու յայտնեց թէ կը ծրագրէ ցուցահանդէս մը, իր գործերով եւ տարիներու ընթացքին կուտակած իր հաւաքածոյով, որու հասոյթով պիտի օժանդակէ փողարեաններու աշխատանքին:

Յոտնկայս երգեցինք ՄԿ Հաստատութեան քայլերը, մեզ շողկապող այն քայլերը՝ զոր կ'երգէինք ամէն առաւօտ դասարաններ անցնելէ առաջ: Հաստատութեան փակումին նախորդող տարիներուն աւելորդ նկատուած էր քայլերը: Ինչու՞ արդեօք:

Ուսուցիչ, Արշակ Տիգրանեան վարժարանի երկարամեայ տնօրէն Վարդգէս Գուրուեան եւս ներկայացուց իր եւ տիկնոջ Ալիսին տարած աշխատանքը՝ կրթական եւ բարեսիրական օգնութիւն հասցնելու վանաձոր եւ այլուր:

Հանդիսավարն էր Բաֆֆի Յնծայեան, որ իր բացման խօսքին մէջ ներկայացուց օրուան յայտագիրը եւ անդրադարձաւ Մելգոնեանցիներու անցնող երկու-երեք տարիներու ազգօգուտ գործունէութեան, Հայրենիքի եւ սփիւռքի մէջ, կրթական եւ բարեսիրական դաշտէն ներս (Այտա եւ Ասպետ փողարեաններ, Ալիս եւ Վարդգէս Գուրուեաններ, Յակոբ եւ Թամար Թութեաններ, Արսինե եւ Պենօ Շիրվանեաններ,

Վարձքը կատար բոլորին: Մելգոնեան մեծ բարերարներու իշխանական նուիրատուութեան շնորհիւ հասակ առին ու կրթութեան հազարաւոր հայորդիներ: Անոնցմէ շատեր ծառայութեամբ եւ նիւթապէս հասան, կը հասնին հայրենիքի եւ սփիւռքի կարիքներուն: Կա՛նք, պիտի լինենք, ու դեռ շատանանք, զրեց Պարոյր Սեւակ: Մելգոնեանցիներս կանք: Պիտի լինենք, դեռ երկար ժամանակ, ու մինչեւ վերջին Մելգոնեանցին պիտի ոգեկոչենք մեծ բարերար Մելգոնեան եղբայրները: Դժբախտաբար, սակայն, պիտի չշատանանք: Ազգին Մելգոնեանցի տուող աղբիւրը ցամքեցաւ 2005-ին:

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services

From Armeno-Turkish to Armenian and English languages.
Bring your family's history back to life!
Family letters, postcards, diaries, and more...
Please reach out for quotes
Website: norayr.daduryan.com
Email: norayrdaduryan@gmail.com

Հայաստան Ուղարկուած Մարդասիրական Օգնութեան Ծաւալը Աւելցած Է Աւելի Քան 2 Անգամով

2022 թուականի Յունուար-Նոյեմբեր ժամանակահատուածին, մարդասիրական օգնութեան կարգով՝ Հայաստանի մէջ ստացուած է 85 միլիոն 914.8 հազար տոլարի ապրանք, որ 2.4 անգամ աւելի է, քան 2021 թուականի նոյն ժամանակահատուածին ցուցանիշը: Այս մասին կը փաստեն Հայաստանի վիճակագրական կոմիտէին հրատարակած տուեալները:

Մարդասիրական օգնութեան ծաւալներուն մէջ ամէնէն մեծ մասնաբաժինը ունի տարրաբանութեան եւ ատոր հետ կապուած արդիւնաբերութեան ճիւղերուն արտադրանքը՝ 69 միլիոն 789.8 հազար տոլարի, որ 2021-ի Յունուար-Նոյեմբեր ժամանակահատուածին համեմատ աւելցած է 3.4 անգամով: Ծաւալներով երկրորդը ինքնաշարժներ, սարքաւորումներն ու գործիքակազմներն են՝ 3 միլիոն 859.6 հազար տոլարի, որուն աճը 2021 թուականի Յունուար-Նոյեմբեր ժամանակահատուածին համեմատ կազմած է 70.8 տոկոս: Ծաւալներով երրորդը մանածագործական իրերն են՝ 3 միլիոն 822.3 հազար տոլարի, որ, սակայն, 2021 թուականի նոյն ժամանակահատուածին համեմատ նուազած է 16.8 տոկոսով:

65.4 անգամով աւելցած է մարդասիրական օգնութեան կարգով ստացուած հանքահումքային

արտադրանքը՝ 307.3 հազար տոլարի: Յունուար-նոյեմբեր ժամանակահատուածին, մարդասիրական օգնութեան կարգով ստացուած քարէն, գածէն, թրծաշաղախէն իրերուն ծաւալը, որ կը կազմէ 642 հազար տոլար, աճած է 10.9 անգամով, իսկ ոչ թանկարժէք մետաղներէ եւ ատոնցմէ պատրաստուած իրերունը՝ 5 անգամով՝ կազմելով 1 միլիոն 130.9 հազար տոլար:

Նախորդ տարուան յունուար-նոյեմբեր ժամանակահատուածին, ամէնէն մեծ ծաւալի մարդասիրական օգնութիւնը ստացուած է Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներէն՝ 26 միլիոն 418.1 հազար տոլարի, որ 2021 թուականի նոյն ժամանակահատուածին համեմատ աւելի է 3 անգամով, այնուհետեւ Սպանիան՝ 14 միլիոն 368.8 հազար տոլարի, 2021 թուականի նոյն ժամանակահատուածին համեմատ աճը եղած է 9.3 անգամով, իսկ երրորդը՝ Հնդկաստանէն է՝ 7 միլիոն 329.8 հազար տոլարի, աճը կազմած է 3.7 անգամով:

Ընդհանուր առմամբ՝ Անկախ պետութեանց համագործակցութեան երկրներէն ստացուած է 287.3 հազար տոլարի, Եւրոպական միութեան երկրներէն՝ 39 միլիոն 689.1 հազար տոլարի, եւ այլ երկրներէ՝ 45 միլիոն 938.4 հազար տոլարի մարդասիրական օգնութիւն:

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ

ԼՈՒԼՈՒ (ԽԱՅԵԱՆ) ՖԵՐՄԱՆԵԱՆ

Լուլու (Խայան) Ֆերմանեանի մահուան քսաներրորդ (23) տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 29 Յունուար, 2023-ին, Ս. Պետրոս Հայց. Առաքելական Եկեղեցու մէջ, 17231 Sherman Way, Van Nuys, յաւարտ Ս. Պատարագի:

Սգակիրներ՝ Տէր եւ Տիկին Արա Ֆերմանեան, Վիզէն Գուլումճեան:

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՍԻՆԱՆԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Կիլիկեան Բարեսիրական Միութեան վարչութեան անդամները իրենց խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն:

Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

Վտանգաւոր Տասնամեակը

Շարունակուած էջ 12-էն

որպէս միակ տարբերակ՝ Չինաստանի յարիւ: Չինաստան յօժար էր Ռուսիոյ առջեւ բանալ այդ դուռը: Պէտք է ըսել, որ Չինաստան հսկայաքայլ կը յառաջդիմէ Artificial Intelligence եւ այլ կենսական ճարտարագիտական մարզերու մէջ, բայց եւ այնպէս ան տակաւին ետ կը մնայ Ամերիկայէն:

Գալով Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն, ան, առանց այլեւայլի, աշխարհի ամէնէն յառաջդէմ երկիրն է: Ամերիկայի մէջ իրականացող գիւտարար նորութիւնները երկուպատիկն են Չինաստանին: Բանակը ամէնէն զօրաւորն ու արդիականն է: Ամերիկան ազատ շուկայական, ժողովրդավարական ու մարդկային իրաւունքները պաշտպանող երկիրն է: Երկրին ուժը, վերջին հաշուով, ժողովուրդին ձեռքն է:

Ամերիկան իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ պէտք է որ շարժի իրապաշտ ու վճռական կեցուածքով: Անոր ուժերէն վեր է իր ազատական ուժի մը պարտադրել այլ երկիրներու: Իրաքի, Լիպիոյ, Սուրիոյ եւ Աֆղանիստանի օրինակները այդ փաստեցին: Ան աւելի ձկուն արտաքին քաղաքականութիւն պէտք է վարէ:

Այսօր Ամերիկայի ժողովրդավարութիւնը շատ տկարացած է: Ժողովրդային ներքին համախմբուածութիւնը (cohesion)

վտանգի տակ է: Այսօր կարծէք երկու հանրապետութիւններ ստեղծուած են Ամերիկայի մէջ: Տէմոքրատ եւ Հանրապետական: Անոնք երկրի հիմնական խնդիրներուն մէջ ունին իրարու բոլորովին հակոտնեայ տեսակէտներ: Միայն Ուքրանիոյ նկատմամբ որդեգրուած քաղաքականութեան պարագային է որ համաձայն են իրարու:

Հարկ է կարեւոր իրողութիւն մը ընդգծել: Ներկայ փոթորկալից եւ վտանգաւոր մարտահրաւէրներով ծանրաբեռնուած տասնամեակը մէկ բան փաստեց: Կարելի չէ աշխարհի մասին արտայայտուիլ որպէս մէկ իրականութիւն: Ուստի Ամերիկան իր ուշադրութիւնը պէտք է կեդրոնացնէ նոյն ինքն իր տան, Ամերիկայի մէջ, ժողովրդավարական (Democratic) կարգերը ամրացնելու ուղղութեամբ:

Ամերիկայի սպառնացող գլխաւոր վտանգը պէտք է փնտռել նոյն ինքն Ամերիկայի մէջ: Ներքինապէս պառակտուած երկիր մը չի կրնար արտաքին աշխարհին ուղղութիւն տալ ու անոր վստահութիւնը շահիլ:

Մէկ բան յստակ է: Ամերիկան ամէն բանէ առաջ կարիք ունի որակաւոր եւ իմաստուն քաղաքական պաշտօնեաներու, որոնք կարող են թիւովարել ներկայ վտանգաւոր աշխարհին մէջ:

Այս երկրին չեն պակսիր այդպիսի ուժեր:

Ստացանք «90 Տարիներ» (Արձակ եւ Բանաստեղծութիւն)

Հեղինակ՝ Միքայէլ Եռուստֆեան

Շուրջ 233 էջերէ բաղկացած սոյն հատորին մէջ՝ պարբերական են հեղինակի անձնական խոհերն ու ապրումները, ազգային, կրօնական, պատմական եւ ընկերային այլազան նիւթերու շուրջ, արձակ եւ բանաստեղծական ձեւաչափերով:

Գիրքի արժեզիւնն է 20 տոլար:

արձակ եւ բանաստեղծութիւն

Միքայէլ Եռուստֆեան

www.massispost.com
daily news updates

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՁ
(200 ՀՈԳԻ ՇԱՍԱՐ)

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Ալեքսանտր Պետրակովը Կը Գլխաւորէ Զայաստանի Ազգային Զաւաքականը

Յունուար 14-ին կայացաւ ՀՖՖ Գործադիր կոմիտէի նիստը, որու ընթացքին քննարկուեցաւ Հայաստանի ազգային հաւաքականի գլխաւոր մարզիչի նշանակման հարցը: 1,5 ժամ տեւած քննարկումներէն յետոյ առաջարկուած թեկնածուներէն ընտրուեցաւ Ուքրանիոյ հաւաքականի նախկին գլխաւոր մարզիչ Ալեքսանտր Փետրակովը:

Ալեքսանտր Փետրակով ծնած է 1957 թուականի Օգոստոսի 6-ին՝ Քիւեւի մէջ:

Մարզական արհեստավարժ ասպարէզի ընթացքին ան մարզած է Ուքրանիոյ տարբեր տարիքներու հաւաքականները:

Փետրակովի գլխաւորած Ուքրանիոյ Մ-19 տարեկաններու հաւաքականը 2018 թուականին հասած է Եւրոպայի առաջնութեան կիսաեզրափակիչ, իսկ 2019-ին Ուքրանիոյ մինչեւ 20 տարեկաններու ազգային հաւաքականը անոր գլխաւորութեամբ դարձած է Աշխարհի մինչեւ 20 տարեկաններու առաջնութեան ախոյեան:

«Արսենալ» Պարտութեան Մատնեց «Թոթենհեմին»

Անգլիոյ առաջնութեան 20-րդ հանգրուանին առաջատար «Արսենալը» հիւրընկալեց «Թոթենհեմին»: Սպանացի Միկել Արտետայի գլխաւորած խումբը չարթեց 2:0 արդիւնքով:

18 խաղէն յետոյ «Արսենալ» 47 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ արդէն 8 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիէն»: «Թոթենհեմը» (19 խաղ) 5-րդն է՝ 33 կէտ:

«Մանչեսթըրեան Տերայի» Ընթացքին Յաղթեցին «Կարմիր Սատանաները

Անգլիոյ ֆութպոլի առաջնութեան 20-րդ հանգրուանի կեդրոնական խաղին Մանչեսթըր քաղաքը ներկայացնող երկու խումբերը մրցեցան իրար դէմ: «Օլդ Թորտ» մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցած խաղին հաշիւը բացին «Մանչեսթըր Սիթի»-ի ֆութպոլիստները՝ առաջին կիսախաղին:

Երկրորդ կէսի վերջին՝ 78-րդ եւ 83-րդ վայրկեաններուն, «Կարմիր սատանաները» ոչ միայն հաւասարեցուցին արդիւնքը նաեւ առաջ անցան կոլերու հեղինակներ դարձան Ֆերնանտէշը եւ Ռեշֆորտը:

«Մանչեսթեր Եունայթըտ»-«Մանչեսթըր Սիթի» խաղը աւարտեցաւ՝ 2:1 արդիւնքով:

Այս հանգրուանէն յետոյ «Մանչեսթըր Սիթին» դասաւորման աղիւսակին վրայ երկրորդն է 39 կէտով: «Մանչեսթըր Եունայթըտ» երրորդն է 38 կէտով: Առաջատարը 47 կէտով «Արսենալն» է:

«Լիվերփուլը» Պարտութիւն Կրեց՝ 0:3 արդիւնքով

Անգլիոյ առաջնութեան 20-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Լիվերփուլը» հիւրընկալեց «Պրայթընին»: Գերմանացի Եուրգէն Կլոպի գլխաւորած խումբը պարտութիւն կրեց 0:3 արդիւնքով:

«Պրայթընէն» երկու կոլի հեղինակ դարձաւ անգլիացի կիսապաշտպան Սոլոմոն Մարչը, աչքի ինկաւ նաեւ անգլիացի յարձակող Տենի Ուելչեքը:

18 խաղէն յետոյ «Լիվերփուլ» ունի 28 կէտ եւ 8-րդն է:

«Պարսելոնան» Յաղթեց «Ռեալին» Եւ Նուաճեց Սպանիայի Սուփերգաւաթը

«Պարսելոնան» նուաճեց Սպանիոյ սուփերգաւաթը: Սէուտական Արապերիոյ մայրաքաղաք Ռիչատի մէջ տեղի ունեցած աւատականին սպանացի Չալիի գլխաւորած խումբը 3:1 արդիւնքով յաղթեց ախոյեան «Ռեալին»:

ՊՍԺ-ն Երկրորդ Պարտութիւնը Կրեց 3 Խաղերու Ընթացքին

ՊՍԺ-ն Ֆրանսայի առաջնութեան մէջ կրեց երկրորդ պարտութիւնը երբ խաղերու ընթացքին: Ֆրանսացի Քրիստոֆ Կալտիէի գլխաւորած խումբը 19-րդ հանգրուանին հիւրընկալեց «Ռենին», որ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

ՊՍԺ-ի ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մպպիէի պահեստայիններու մէջ էր եւ փոխարինման դուրս եկաւ 55-րդ վայրկեանին: Պրագիլցի յարձակող Նեյմարն ու արժանթինցի յարձակող Լիոնել Մեսի խաղցան ամբողջ հանդիպումը:

ՊՍԺ-ն 47 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 3 կէտի առաւելութիւն ունի երկրորդ տեղը գտնուող «Լանսի» նկատմամբ:

Սէուտական «Ալ Զիլիալը» Պատրաստ Է 300 Միլիոն Եւրո Վճարելու Մեսիին

Սէուտական Արաբիոյ «Ալ Զիլիալ» ակումբը կ'ուզէ պայմանագիր կնքել աշխարհի ախոյեան Արժանթինի հաւաքականի եւ Ֆրանսայի ախոյեան ՊՍԺ-ի 35-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսիի հետ եւ պատրաստ է անոր վճարել տարեկան 300 միլիոն եւրո աշխատավարձ, կը հաղորդէ Mundo Deportivo-ն:

«Ալ Զիլիալը» Սէուտական ամենատիրոջուսակիր ակումբն է եւ «Ալ Նասրի» վաղեմի մրցակիցը: «Ալ Նասրը» 2,5 տարուայ պայմանագիր կնքած է Փորթուկալի հաւաքականի 37-ամեայ յարձակող Կրիշտիանու Ռոնալդուի հետ:

Ոչ պաշտօնական տուեալներով՝ Ռոնալդուի տարեկան աշխատավարձը 200 միլիոն եւրո է:

Մեսիի պայմանագիրը ՊՍԺ-ի հետ նախատեսուած է մինչեւ այս մրցաշրջանի աւարտը:

ՖԻՖԱ. 2022թ. Աշխարհի Լաւագոյն Ֆուլպոլիստի Կոչման Զաւակնորդները

Ֆուլպոլի միջազգային ֆետերացիան հրապարակած է 2022թ. աշխարհի լաւագոյն ֆուլպոլիստի մրցանակի (The Best) հաւակնորդներու ցուցակը:

- Քուէարկուլթիւնը կը տեւէ մինչեւ ֆետրուարի 3-ը:
- Խուլիան Ալարես (Արժենթինա, «Մանչեսթեր Սիթի»)
- Զուտ Պելլիկեմ (Անգլիա, «Պորուսիա Տորթմունտ»)
- Քարիմ Պենզեմա (Ֆրանսա, «Ռեալ Մատրիտ»)
- Քեւին Ծէ Պրոյնէ (Պելճիքա, «Մանչեսթեր Սիթի»)
- Էրլինկ Հոլանտ (Նորվեգիա, «Մանչեսթեր Սիթի»)
- Աշրաֆ Հաքիմի (Մարոքո, ՊՍԺ)
- Ռուպերտ Լեւանդովսկի (Լեհաստան, «Պարսելոնա»)
- Սատիո Մանէ (Սենեկալ, «Պայըրն»)
- Կիլիան Մպպիէ (Ֆրանսա, ՊՍԺ)
- Լիոնել Մեսի (Արժենթինա, ՊՍԺ)
- Լուկա Մոթրիչ (Խորուակիա, «Ռեալ Մատրիտ»)
- Նեյմար (Պրագիլ, ՊՍԺ)
- Մոհամետ Սալահ (Եգիպտոս, «Լիվերփուլ»)
- Վինիսիուս Ճունիոր (Պրագիլ, «Ռեալ Մատրիտ»)
- Քուէարկուլթեան կը մասնակցին ազգային խումբերու աւագները ու գլխաւոր մարզիչները, հաւատարմագրուած լրագրողներ, ՖԻՖԱ-ի կայքին գրանցուած երկրպագուներ: